

ትምህርት አሥራ ዘጠኝ

ራእይ 6-7

አንደኛ ቀን፡- የራእይ 6-19 መግቢያ

ማለታወሻ - ይህ ረዥም ትምህርት ስለሆነ ከአንድ ሳምንት ይልቅ በሁለት ሳምንታት ቢጠና መልካም ይሆናል። በመጀመሪያው ሳምንት፡ የአንደኛውንና የሁለተኛውን ቀን፤ በሁለተኛው ሳምንት ደግሞ፡ የሦስተኛውንና የአራተኛውን ቀን ትምህርት አጥኑ።

1ኛ ጥያቄ፤ ራእይ 4 እና 5 የዓይኖችን ግርዶሽ በማስወገድ፡ እግዚአብሔርን በሰማይ በዙፋኑ ላይ እንድንመለከት የሚያደርገን እንዴት ነው? ለ) ከእነዚህ እውነቶች የምንማራቸው አስፈላጊ መንፈሳዊ ቁም ነገሮች ምንድን ናቸው?

ከራእይ መጽሐፍ ዓላማዎች አንዱ መንፈሳዊ እውነታዎችን ለማየትና ለመረዳት፡ መንፈሳዊ ዓይኖቻችንን ወደ ሰማይ እንድናነሣ መርዳት ነው። ሰዎች እንደመሆናችን፤ ዓይኖቻችን በምድር ላይ በምንመለከታቸው ነገሮች የተወሰኑ ናቸው። ብዙውን ጊዜ እጅግ ጠቃሚው ሕይወት፤ ትክክለኛውም እውነታ ይኸው ይመስለናል። ይሁንና፡ ሰማይንና ምድርን የሚለያየውን መጋረጃ በማንሣት፤ እግዚአብሔር ወደ ሰማይ እንድንመለከት ያደርጋል፤ ይኸውም፤ እርሱን በዙፋኑ ላይ ተቀምጦ በምድር ላይ የሚገኙትን ጉዳዮች ሲያስተዳድር እንድንመለከት ነው። እግዚአብሔርን ሊጋርደው የሚችል ወይም በሰማይና በምድር መካከል ሊጋረጥ የሚችል ነገር ከቆዩንም የለም። ጳውሎስ ልክ በአሁኑ ጊዜ፤ ከክርስቶስ ጋር በሰማያት እንደተቀመጠን ይናገራል (ኤፌ. 2፡6-7)። ምንም እንኳን ሥጋዊ ዓይኖቻችንና አእምሮአችን በምድር ላይ ብቻ እንዳለን አድርገን እንድናስብ ቢገፋፉንም፤ በመንፈሳዊ ሁኔታ የምንኖረው ግን በሰማይም ጭምር ነው። በራእይ አማካኝነት፤ የሁለቱም ዓለማት አካላት መሆናችንን ልንረዳ እንችላለን። ሥጋዊ ምድርና መንፈሳዊ ሰማይ። በሰማይ እግዚአብሔርን የሚያመልክ የታላቅ ሠራዊት አካላት ነን። ከሞትን በኋላ፤ ሰማይ ምን እንደሚመስል በእምነት ዓይኖች ሳይሆን ፊት ለፊት እናየዋለን።

በራእይ 4 እና 5፤ የእግዚአብሔርን ዙፋን ተመልከተናል፤ ይህም እግዚአብሔር አብና እግዚአብሔር ወልድ የሚመለከቡት ስፍራ ነው። እግዚአብሔር አጽናፈ-ዓለሙን የሚቆጣጠርበትና ለዚችም ዓለም ታሪክ

የወሰነው የዕቅድ መጽሐፍ የሚገለጸው ከእግዚአብሔር ዙፋን ነው። በራእይ 6-19፤ በሰማይ ካለው ከእግዚአብሔር ዙፋን ከሚመጡ ፍርዶች የተነሣ በምድር ላይ የሚፈጸሙትን ነገሮች እናያለን

በቀደሙት ትምህርቶች ውስጥ እንደተመለከትነው፤ የራእይ መጽሐፍ በርካታ የተለያዩ አተረጓጎሞች አሉት። በዚህ የጥናት መጽሐፍ፤ በየሐንሰ ራእይ ውስጥ የሚገኙትን ራእዮች የሐንሰ ዘመን አንባቢዎች በተረዱበት መንገድ ለመተርጎም እንሞክራለን። ይሁንና፤ የራእይ መጽሐፍ ሙሉ ለሙሉ የሚፈጸመው ገና ወደፊት እንደሆነም እንገነዘባለን፤ ይህም ለሰው የማይታወቅና በእግዚአብሔር ቁጥጥር የሚከናወን ነው። የሐንሰ በራእይ 4 እና 5 በተመለከተው እንደተበረታታና እንደተጠናከረ ሁሉ፤ ስደት የሚደርስባቸው አማኞችም በዙፋኑ ላይ ተቀምጦ የወደፊት ክስተቶችን ስለሚቆጣጠረው አምላካቸው የሚናገረውን ጽሑፍ በሚያነቡበት ጊዜ ይበረታታሉ። የማያምኑ ሰዎችም ስለሚመጡ አስከፊ ፍርዶች ሊጠነቀቁ ይገባቸዋል። ዓመፃ ከንቱ ነገር በመሆኑ፤ ጊዜው ከመርፈዱ በፊት በፍጥነት ገሰሐ መግባት ይገባል።

በመጨረሻው ዘመን የሚፈጸሙ ተግባራት ማጠቃለያ

የራእይ መጽሐፍ የሚተረጎሟቸው በርካታ መንገዶች ስላሉ፤ በአብዛኛው የትኛው እውነት እንደሆነ ለመለየት ስንሞክር ፍርሃት ይጫነናል። በዚህ ላይ የእግዚአብሔር መንገዶች ከእኛ መጥቀው ስለሚገኙ፤ እርሱ የሚናገረውን ሁሉ እንደሚንረዳል ልብ ልንል ይገባል። ነቢያትና መላእክትም እንኳ ሁሉንም ነገር አይረዱም (1ኛ ጴጥ. 1፡10-12)። ነገሮችን ለመመልከት የሚቻልባቸው የተለያዩ መንገዶች ሲኖሩ፤ ምናልባትም ትክክለኛው መልስ ከአንድ የበለጠ ሊሆን ይችላል። ይህንን አሳብ ለመረዳት፤ ቀጥሎ የተመለከተውን ምሳሌ ተመልከት።

አንተና ሦስት ጓደኞችህ አንዱን ቤት እየተመለከታችሁ ነው እንበል። አንደኛው ከፊት ለፊት፤ ሌላኛው ከኋላ፤ ሦስተኛው ከቀኝ በኩል ሲመለከት፤ አራተኛው ሰው ከግራ በኩል ያየዋል። ምን እንደተመለከታችሁ ስትጠየቁ የእያንዳንዳችሁ መልስ ሊለያይና ዳሩ ግን ትክክል ሊሆን ይችላል። እንደዚህም ሰዎች የራእይን መጽሐፍ ከተለያዩ አቅጣጫዎች ይመለከቱና ወደ ተለያዩ አተረጓጎሞች ያመራሉ። በራእይ መጽሐፍ ጥናታችን፤ በዝርዝር ጉዳዮች ላይ በመከራከር ጊዜያችንን ከማባከን ይልቅ፤ በግል ሕይወታችንና አምልኮአችን፤ በቤተ ክርስቲያናችን፤ እንዲሁም ለሌሎች ሰዎች በምንሰጠው የምስክርነት አገልግሎት ላይ እገዛ በሚያደርጉልን ነጥቦች ላይ ማተኮሩ ይመረጣል።

ክርስቲያኖች ስለ የመጨረሻው ዘመን ለመረዳት ሽተው መጽሐፍ ቅዱስን በሚያጠኑበት ጊዜ የማይስማሙባቸው ብዙ ነገሮች ቢኖሩም፤ ብዙኃኑ ግን በአራት መሠረታዊ እውነቶች ላይ ይስማማሉ። እነዚህ አራቱ አስፈላጊ እውነቶች ራእይን ጨምሮ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በግልጽ ተቀምጠዋል። ክርስቲያኖች እነዚህ ክስተቶች በሚፈጸሙባቸው ዝርዝር ጉዳዮች ላይ ይለያዩ እንጂ፤ ሁላቸውም ተስፋቸውን በዘላለማዊ

የእግዚአብሔር መንግሥት ላይ ያኖራሉ። ተስፋችንን ልናስቀምጥ የሚገባን ስሕተት ሊሆኑ በሚችሉ አተረጓጎሞቻችን ላይ ሳይሆን፤ ጻፉ ግን ኢየሱስ ዳግም እንደሚመጣና እኛም ከእርሱ ጋር ለዘላለም እንደምንኖር በሚያስረዳው እርግጠኛ እውነት ላይ ነው።

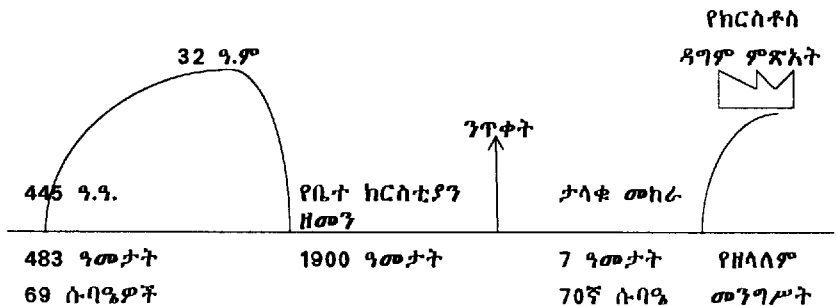
1. ኢየሱስ ዳግም ከመመለሱ በፊት፤ የመጨረሻው ዘመን እየከፋ ይሄዳል። የባለ ክፉት፤ የበረከቱ ጦርነቶች፤ የተፈጥሮ አደጋዎችና በክርስቲያኖች ላይ የሚደርሱ ሰደቶች እየተባባሱ ይሄዳሉ።
2. ኢየሱስ ከቅዱሳኑ ጋር ይመለሳል፤ ሆኖም ይህ እንዴት እንደሚፈጸም በእርግጠኝነት የምናውቀው ነገር አይደለም። በመጀመሪያ ከታላቁ መከራ በፊት ክርስቲያኖችን ወደ ሰማይ በመውሰድና ከዚያም ከታላቁ መከራ በኋላ ለሺህ ዓመታት በምድር ላይ ለመግዛት የመመለሱ ሁኔታ፤ ደረጃ በደረጃ ይከናወን እንደሆነ ወይም ደግሞ ኢየሱስ ዘላለማዊ መንግሥቱን ለመጀመር ከቅዱሳኑ ጋር የሚመለስበት የአንድ ጊዜ ክንውን እንደሆነ የምናውቀው ነገር የለም።
3. ኢየሱስ ዳግም ሲመለስ ከፋ ገዢዎችን፤ ከፋ ሰዎችን፤ ሰይጣንንና አጋንንቱን ሁሉ ያጠፋል። ኢየሱስ ከፋት በምድር ላይ ያመጣቸውን ከፋ ነገሮች ሁሉ ያስወግዳል።
4. ኢየሱስ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ለዘላለም ከአምላካቸው ጋር በሚኖሩበት ስፍራ ዘላለማዊ መንግሥቱን ይመሠርታል። በዚያን ጊዜ ኃጢአት፤ ሕመም፤ ወይም ሰደት አይኖርም። ከፋት ሁሉ ሙሉ ለሙሉ ይወገድና፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ ለዘላለም በኃጢአት ያልተበከለ የቅርብ ኅብረት ከአምላኩ ጋር በመፍጠር በደስታ ይኖራል።

ከራእይ 6-18 የተገለጸው መልእክት ከታሪክ ጋር ያለውን ዝምድና ሙሉ ለሙሉ ለመረዳት፤ ይህንኑ ወቅት በተመለከተ የተሰጡትን ቀደምት ትንቢቶች መረዳት ያሻናል። በዮሐንስ ራእይ ውስጥ የሚገኙ በርካታዎቹ ትንቢቶች በዮሐንስ ዘመን ለነበሩ ክርስቲያኖች አዲስ አልነበሩም። ይልቁንም፤ ከራእይ መጽሐፍ ብዙው ክፍል የተመሠረተው በብሉይ ኪዳን፤ ወይም «አዋልድ» በሚባሉ የአይሁድ ጽሑፎች ላይ ነው። በእነዚህ የፍርድ ምዕራፎች ውስጥ ዋነኛ አዲስ ነገር፤ የክርስቲያን ሰማዕታት ስፍራና ከእነዚህ የፍርድ ጊዜያት ጋር ያላቸው ግንኙነት ነው። የማኅተሞቹን ፍርዶች ከማጥናታችን በፊት፤ እነዚህ አንዳንድ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ምን ምን እንደሆኑ እንመለከታለን።

2ኛ ጥያቄ፤ ዳንኤል 9:24-27ን አንብብ። ሀ) እግዚአብሔር ለአይሁዶች ባዋቀራቸው ዕቅዶች ፍጻሜ ላይ የሚከናወኑ ታላላቅ ነገሮች ምንድን ናቸው? ለ) 70 ሱባዔ ምንን ያመለክታል? ሐ) የሰባ ሱባዔ ሦስት ክፍሎች ምንድን ናቸው? መ) እስካሁንም ያልተፈጸሙት ሱባዔዎች የትኞቹ ናቸው?

1. የዳንኤል መጽሐፍ - የመጨረሻው ዘመን ከስተቶች ቅደም - ተከተላዊ አፈጻጸም።

የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች፡ የክርስቶስን የመጀመሪያና ሁለተኛ ምጽአቶች ለይተው አያሳዩም። ለዚህም ነው በአዲስ ኪዳን ዘመን የነበሩ አይሁዶች፡ መሢሔ ሲመጣ ሮምን አውድሞ መንግሥቱን ይመሠርታል ብለው ያስቡ የነበረው። ኢሳይያስ 53 ስለሚሠቃየው መሢሔ ይገልጻል። ሌሎች በርካታ ምንበቦች ደግሞ ስለሚነግሠው መሢሔ ይናገራሉ (መዝ. 2)። አይሁዶች እነዚህን የተለያዩ የመሢሔ መግለጫዎች ሊያስማሙ አልቻሉም ነበር። ለምሳሌ እኛ በተራራማ አካባቢ የምንኖር ቢሆንና በርካታ ከፍተኛና ዝቅተኛ ተራራዎችን የምንመለከት ብንሆን፤ ዝቅተኛውንና ከፍተኛውን የተራራ ጫፍ ልናይ እንችላለን። ይሁንና፤ በእነዚህ ሁለት ተራራዎች መካከል የሚገኘውን ሸለቆና እነዚህን ሁለት የተራራ ጫፎች የሚለያዩትን ርቀቶች ልንመለከት አንችልም። እንደዚሁም ሁሉ፤ አይሁዶች በክርስቶስ የመጀመሪያና ሁለተኛ ምጽአት የተራራ ጫፎች መካከል የነበረውን ከ1900 ዓመታት የሚበልጥ የቤተ ክርስቲያን ዘመን ሸለቆ ሊመለከቱ አይችሉም ነበር። (ቀጥሎ የተመለከተውን ሠንጠረዥ ተመልከት)።

በዮሐንስ ራእይ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙ ከስተቶች ከበርካታ የብሉይ ኪዳን፤ በተለይም ከዳንኤል መጽሐፍ ጋር ይስማማሉ። አንዳንድ ሰዎች በራእይ 6-19 የተጠቀሱትን ከስተቶች በዳንኤል 9፡24-27 እንደተጠቀሰው በዳንኤል ሰባኛ ሱባዔ የሚፈጸሙ አድርገው ይተረጉማሉ። ዳንኤል ከራእይ ጋር እንዴት እንደሚስማማ ለመረዳት፤ ስለ ሰባው ሱባዔ የሰጠውን መግለጫ መመልከት ይኖርብናል። ዳንኤል ታሪኩን የተመለከተው ከእስራኤል ሕዝብ ጋር በሚስማማበት መልኩ ብቻ እንደሆነ ልብ በል። ዛሬ ስላለንበት የቤተ ክርስቲያን ዘመን አላሰበም። ሰባው ሱባዔ ሰባ ሳምንታትን ባካተቱ ዓመታት የተዋቀረ ሲሆን፤ በጠቅላላው 490 ዓመታት ይሆናል - እያንዳንዱ ሱባዔ ሰባት ዓመታት ስለሚወክል። የመጀመሪያው ሱባዔ የተጀመረው፤ ኢየሩሳሌምን ለማሰስ ትእዛዝ ከወጣበት ከ445 ዓ.ዓ. አንሥቶ ነው (ነህ. 2፡1-8)። የመጀመሪያዎቹ 69 ሱባዔዎች (483 ዓመታት) የተፈጸሙት አይሁዶች መሢሔን ባገለሉትና በገደሉት ጊዜ ነበር። ይሁንና፤ አሁንም አንድ ሱባዔ ይቀራል።

በ69ኛውና በ70ኛው ሱባዔ መካከል «የቤተ ክርስቲያን ዘመን» ብለን የምንጠራው ረዥም ክፍለ-ጊዜ ይገኛል። ይህ ዘመን የሚያተኩረው እግዚአብሔር ለአይሁዶች ባዘጋጃቸው ዕቅዶች ላይ ሳይሆን፤ ጻፋ ግን ለዓለሙና አዲስ ሕዝብ ማለትም ቤተ ክርስቲያን በመመሥረት ዕቅዶቹ ላይ ነው። ይህ የቤተ ክርስቲያን ዘመን በዳንኤል ራእይም ሆነ በብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ውስጥ አልተገለጸም።

ቤተ ክርስቲያን ከምድር መቼ እንደምትወሰድና የዳንኤል ሰባኛ (70ኛ) ሱባዔ የመጨረሻ ሳምንት መቼ እንደሚጀመር የምናውቀው ነገር የለም። ሆኖም ክርስቶስ በአየር ላይ ለቤተ ክርስቲያን ሲመጣና ቤተ ክርስቲያን ስትነጠቅ፤ የዳንኤል ሰባኛ ሱባዔ መግቢያ ይጀመራል። ይህ በራእይ 6-19 በዝርዝር የተጠቀሱት የሰባቱ ዓመታት ክፍለ-ጊዜያት ታላቅ የመከራ ጊዜ ይሆናል።

ከራእይ 6-19 ታላቅ መከራ የተባለው የዳንኤል ሰባኛ ሱባዔ በሰፊው ተዘርዝሮ ቀርቦአል። ቀጥሎ የተመለከተው በርካታ የቅድመ-ጂህ ዓመታት አቋም ያላቸው ክርስቲያኖች፤ በመጨረሻው ዘመን የክስተቶችን አፈጻጸም የሚያስቀምጡበት ቅደም ተከተል ነው፡-

1. ሰባኛው ሱባዔ (ራእይ 6) ከመጀመሩ በፊት፤ በክርስቶስ የሞቱት ከሙታን ይነሡና በሕይወት ከሚኖሩ አማኞች ጋር ጌታን በአየር ለመቀበል ይነጠቃሉ (1ኛ ተሰ. 4:13-17)። ይህም ንጥቀት በማንኛውም ጊዜ ሊፈጸም የሚችል ነው።
2. ከቤተ ክርስቲያን ንጥቀት በኋላ፤ በሆነ ጊዜ ሐሳዊ-መሢሕ ይገለጽና ኃያል የዓለም መሪ ይሆናል። በ2ኛ ተሰሎንቄ ምዕራፍ 2፤ ጳውሎስ ይህንኑ ሰው፤ «የዓመፅ ሰው፤» የጥፋት ልጅ» በማለት ይገልጻል። ዮሐንስ «የክርስቶስ ተቃዋሚ» (ሐሳዊ-መሢሕ) እና «አውሬው» ይለዋል። ሐሳዊ-መሢሕ ለጊዜው የዓለምን መንግሥታት ታማኝነት ያተርፍና የዓለምን መንግሥት ይመሠርታል።
3. ሰባት የታላቅ መከራ ዓመታት ይመጣሉ (ራእይ 6:19)። ኢየሱስ ስለዚህ ጊዜ በማቴዎስ 24 ገልጾአል። በዚህም ጊዜ ከሚፈጸሙት ነገሮች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

ሀ. በዚህ ክፍለ-ጊዜ መጀመሪያ ላይ ሐሳዊ-መሢሕ ከእስራኤል ጋር የሰላምና የጥበቃ ውል ይፈራረማል (ዳን. 9:27)። ይህም እስራኤል በመንግሥትነት እስክትቋቋም ድረስ ሊፈጸም አይችልም ነበር። ይሁንና፤ እስራኤል ለ1900 ዓመታት ያህል ጊዜያት ተበታትና ከቆየች በኋላ በ1948 ዓ.ም. በመንግሥትነት ደረጃ ተቋቁማለች።

ለ. ከሰባቱ ማኅተሞች የመጀመሪያው ይከፈትና የሰባት ዓመታት ፍርድ ይጀመራል (6:1)።

ሐ. በሰባቱ ዓመታት አጋማሽ ላይ ሐሳዊ-መሢሕ ከእስራኤል ጋር የገባውን ቃል ኪዳን ያፈርሳል። በመሆኑም፤ ሰባቱ ዓመታት ለሁለት ሦስት ተኩል ዓመታት ይከፈላሉ ማለት ነው። ይሁንና፤ በአጋማሹ ላይ አንድ

ወላኝ ከስተት ይፈጸማል። የራእይ መጽሐፍ የጊዜ አመልካች ልክ እንደ ዳንኤል 7:25 ሁሉ፣ ስለ ሁለት አጋማሾች ይናገራሉ (11:2፣ 3፣ 12:6፣ 14፣ 13:15)። በሰባቱ ዓመታት አጋማሽ ላይ ሐሳዊ-መሢሕ ዳግም ወደታነጸው ቤተ መቅደስ ውስጥ በመግባት፣ መሪ-አምላክ ነኝ ይላል። ይህም በኢየሱስ ታላት፣ «በተቀደሰ ስፍራ የሚቆም የጥፋት ርኩሰት ተብሏል» (ማቴ. 24:15)። በተጨማሪም ዳን. 9:27፣ 11:31፣ 12:11 እና 2ኛ ተሰ. 2:3-4ን ተመልከት)። ሐሳዊው-መሢሕ መሥዋዕቶችን ሁሉ ያስቆምና ራሱን በተቀደሰው ስፍራ ማለትም በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ አቁሞ፣ ሰዎች ሁሉ እንዲያመልኩት ያዛል።

መ. ምንም እንኳን ጠቅላላው ሰባቱ ዓመታት የመከራ ጊዜያት ተብለው ቢጠሩም፣ የመጨረሻዎቹ 3 1/2 ዓመታት የታላቅ መከራ ጊዜያት ናቸው፤ ይህም የሆነው በምድር ላይ እጅግ ከፍተኛ የሆነ ፍርድና ለደት ስለሚመጣ ነው። ሐሳዊ-መሢሕ ሰዎች ጣዖቱን ያመልኩት ዘንድ በቤተ መቅደሱ ውስጥ በሚያስቀምጥበት ጊዜ የታላቅ መከራ ጊዜያት ይጀመራሉ (ዳን. 7:21-25 እና ማቴ. 24:21)። ለደቱም የእስራኤልን ቅሬታዎችና ክርስቶስን የሚከተሉትን አሕዛቦች ለማጥፋት የተከጋጀ ነው።

ሠ. ሰባቱ መለከቶችና ሰባቱ ጽዋዎች የሚወክሉት የእግዚአብሔር ቁጣ በሰባቱ ዓመታት፣ ምናልባትም በይበልጥ በሁለተኛው አጋማሽ ውስጥ እንደሚፈጸም ነው።

ረ. በመከራው ጊዜ፣ አይሁዶችና በርካታ ሌሎች ሕዝቦች ወደ እግዚአብሔር ይመለሱና ምስክሮቹ ይሆናሉ (ዘካ. 12:10 ሮሜ 11:26-27፣ ራእይ 7)።

ሰ. በሁለተኛ ሦስት ተኩሉ ዓመታት መጨረሻ ላይ የታላቁ መከራ ጊዜያት ይፈጸማሉ። እግዚአብሔር ሰይጣንና ተከታዮቹን እርማጊዶን በተባለ ታላቅ ጦርነት ላይ ድል ይነሣቸዋል። (ዳን. 7:26-27)፤ ማቴ. 24:29-36፤ ራእይ 16:16፤ 19:11-21)። ኢየሱስ ክርስቶስ ከቅዱሳኑ ጋር በታላቅ ክብር ይመለስና ጠላቶቹን ሁሉ ያሸንፋቸዋል (ራእይ 19:11-16)።

3ኛ ጥያቄ፤ የእነዚህ ሁሉ ፍርዶች ፍጻሜ ምን ይሆናል? (ማቴ. 24:29-30)።

4. ኢየሱስ በምድር ላይ ሲገዛ፣ ሰይጣን ለሺህ ዓመታት ይታሰራል (ራእይ 20:1-3)።
5. ኢየሱስ ክርስቶስ ለሺህ ዓመታት በምድር ላይ ይነግሣል (ራእይ 20፤ 1-6፤ ኢሳ. 65:19-25፤ ዘካ. 14:9)
6. ሰይጣን ከእስራቱ ይፈታና ሕዝቦችን ወደ መጨረሻው ዓመፅ ይመራቸዋል። ይሁንና፣ እግዚአብሔር ድል ይነሣቸዋል (ራእይ 20:7-10)።
7. አማኞች ሁሉ የሚጻፉበት ታላቅ የነጭ ዙፋን ፍርድ ይኖራል (ራእይ 20:11-15)።

8. እግዚአብሔር አሮጌዎቹን ሰማይና ምድር አጥፍቶ አዲሶቹን ይፈጥራል (ራእይ 21:1)።

4ኛ ጥያቄ፤ ከላይ የተመለከቱትን የመጨረሻ ዘመን ክስተቶች አጥና። ይህ ትንቢት የራእይ 6-22ን መልእክት ለመረዳት የሚያስችል ቅደም-ተከተላዊ መዋቅር እንድታዳብር ይረዳሃል።

5ኛ ጥያቄ፤ ማቴዎስ 24:1-35 አንብብ። ሀ) ኢየሱስ በመጨረሻው ዘመን እንደሚፈጸሙ የተናገራቸውን ነገሮች ዘርዝር። ለ) ኢየሱስ ስለዚያ የመጨረሻ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ የሰጠው ማስጠንቀቂያ ምንድን ነው?

አንዳንድ ምሁራን፥ የራእይ መጽሐፍ ሮሐንስ ኢየሱስ በማቴዎስ 24:1-35 ሲናገር የሰማውን ትምህርት እንደሚያንጸባርቅ ይናገራሉ። ኢየሱስ ከዳግም ምጽአቱ በፊት ስለሚፈጸሙ ነገሮች ለደቀ መዛሙርቱ ሲያስተምር፥ ከፍጻሜው ጥቂት ቀደም ብለው ስለሚከሰቱ ሦስት ዓበይት ነገሮች የሚናገር ይመስላል፡-

1. «የምጥ ጣር መጀመሪያዎች» (ማቴ. 24:8)። በዚህ ጊዜ ሐሰተኛ ክርስቶሶች፥ ጦርነቶች፥ ረሃብ፥ በሽታ የርዕደ-ምድር አደጋዎችና ሞት ይንስራፋል። ምንም እንኳን በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ሁሉ ተደጋግመው የታዩ ቢሆኑም፥ ኢየሱስ ሊመለስ ሲል እነዚህ ነገሮች እንደ ተራ ክስተት የሚፈጸሙ ይሆናሉ። የመጀመሪያው ማኅተም ፍርዶች የዚህ ክፍለ-ጊዜ አካላት ናቸው (ራእይ 6:1-8)።
2. «ታላቅ መከራ» (ማቴ. 24:21)። ይህ በቅዱሳን ላይ ታላቅ ስደት የሚደርስበትና በርካታ ሰዎች የሚሞቱበት ጊዜ ነው። አምስተኛው ማኅተም፥ የመለኮትና የጽዋ ፍርዶች ከዚህ ጊዜ ጋር ከሁሉም በተሻለ መልኩ ይስማማሉ (ራእይ 6:9-11)።
3. «ፍጻሜ» (ማቴ. 24:29-30)። በፍጻሜው ላይ ከፍተኛ የሆነ አደጋ ይደርሳል። ፀሐይ፥ ጨረቃና ከዋክብቶች ሁሉ የአደጋው ጽዋ የሚደርሳቸው ሲሆን፥ በዚህ ጊዜ ጌታ ኢየሱስ ከቅዱሳኑ ሁሉ ጋር በታላቅ ክብር ይመለሳል። 6ኛው ማኅተምና የራእይ መጽሐፍ የመጨረሻ ምዕራፎች ይህንኑ ጊዜ ያመልክታሉ (ራእይ 6:12-17)።

የሰባቱ ማኅተሞች መግቢያ

በራእይ 4፥ እግዚአብሔር በሰማዩ የዙፋኑ ክፍል የሚፈጸሙትን ነገሮች ይመለከት ዘንድ የሮሐንስን መንፈስ ወደ ሰማይ ወስዶአል። በመጀመሪያ፥ እግዚአብሔር አስደናቂ ኃይሉንና ክብሩን ለሮሐንስ አሳይቶታል። እንዲሁም እግዚአብሔር ለጸንበሳው/ ለበጉ ታሪክን ወደ ፍጻሜው እንዲያመጣ እንዴት ሥልጣን እንደሰጠው አሳይቶታል - ኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወቱን ለሰው ልጅ መሥዋዕት አድርጎ ሰጥቶአልና። እግዚአብሔር አብ ለኢየሱስ የሰጠው መጽሐፍ፥ ኢየሱስ ታሪክን ለመፈጸምና የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ መንግሥት እውን ለማድረግ መብት እንደተሰጠው ያመለክታል። ሮሐንስ በሰማይ ሳለ፥ ፍርዶች በሰማይ ሲታወጁ ያዳመጠ ሲሆን፥ በምድር ላይ ደግሞ ፍጻሜአቸውን ተመለከተ።

እነዚህን ሰባት ማኅተሞችና በራእይ መጽሐፍ ውስጥ በሁለት ደረጃዎች የተገለጹትን ፍርዶች መረዳቱ አስፈላጊ ነው። በመጀመሪያ፤ እነዚህ ፍርዶች ዛሬም እንኳ እግዚአብሔር በምድር ላይ የሚደርሱትን የተፈጥሮ አደጋዎች እንደሚቆጣጠር ያስተምሩናል። ረሃብ፤ የመሬት መንቀጥቀጥ፤ የውኃ ሙላት አደጋዎችና ሌሎችም የተፈጥሮ አደጋዎች በእግዚአብሔር ያልታቀዱና በድንገት የሚፈጸሙ አይደሉም። እግዚአብሔር ለምድር ያለው ዕቅድ አካላትና ለተለያዩ ምክንያቶች ሊባል የሚመጡ ናቸው።

ሀ) በቀዳሚነት፤ የተፈጥሮ አደጋዎች ወደ ምድር የሚመጡት ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር መታረቅ እንደሚያስፈልጋቸው ለማስገንዘብ ነው። ሰዎች ተመቶታቸው የሚኖሩና ሕይወታቸውንም የሚቆጣጠሩት እነርሱ ራሳቸው እንደሆኑ አድርገው የሚያስቡ ከሆነ፤ እግዚአብሔርን የሚፈልጉበት ምክንያት አይኖራቸውምና ይዘነጉታል። ይሁንና፤ የተፈጥሮ አደጋ ሕይወታቸውን ሲያናጋና ከእነርሱ የላቀ ኃይል እንደሚያሻቸው ሲገነዘቡ፤ በአመዛኙ አእምሮአቸው ለእርዳታ ወደ እግዚአብሔር ያዘነብላል። እግዚአብሔር የተፈጥሮ አደጋን የሚልከው ሰዎች መንፈሳዊ እውነትን እንዲጠሙና እርሱን መፈለግ እንዲጀምሩ ለማነሣሣት ነው። በራእይ መጽሐፍ እግዚአብሔር በምድር ላይ ፍርድን ሲያመጣ፤ ሰዎቹ ገና «ንስሐ አልገቡም» (ራእይ 9:20)። እንዲያውም፤ ይረገሙት ጀመር (16:21)። ሆኖም የተፈጥሮ አደጋዎች በሚመጡበት ጊዜ ሰዎች ከሚከተሉት ሁለት መንገዶች አንደኛውን ይመርጣሉ። ይኸውም አንድም የእግዚአብሔርን ህልውና ይበልጥ ይገነዘባሉ፤ ወይም ልባቸውን ያደነድኑና የበለጠ በእግዚአብሔር ላይ ይጨክሩ።

ለ) የተፈጥሮ አደጋዎች በመጨረሻው ዘመን በምድር ላይ የሚደርሰውን ፍርድ አይቀሬነት የሚያረጋግጡ ቅምሻዎች ናቸው።

ሐ) ለክርስቲያኖች፤ የተፈጥሮ አደጋዎች የፈተና ጊዜያት ናቸው - ለእድገት በር የሚከፍቱላቸው። ክርስቲያኖች ብዙውን ጊዜ ከግያምኑ ሰዎች ጋር የሠቃያሉ እንጂ ከተፈጥሮ አደጋዎች አያመልጡም። ይሁንና፤ በእነዚህ አስቸጋሪ ልምዶች ውስጥ ስናልፍ፤ በእግዚአብሔር ላይ የሚኖረን እምነት ይጠናከራል። እንዲሁም፤ ለግያምኑ ሰዎች ርኅራኄያችንን ለማሳየትና ለመመስከር የተለየ ዕድል ይኖረናል። እንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ ለሰዎች ሥጋዊ እገዛ በማድረግ፤ ፍቅራችንን በመግለጽና ስለ ኢየሱስ ጸጋ በመመስከር፤ አጋጣሚዎቹን ብንጠቀምባቸው መልካም ነው። ፍቅርን ማሳየት የሚኖርብን ከአንዳንድ የውጭ ዕርዳታ ድርጅቶች እገዛ ሊደረግልን ስለሚችል ብቻ ሳይሆን፤ ከልባችንና ካለንም ሀብት በመቀነስ ጭምር ሊሆን ይገባል። ፍቅር እውነተኛ ፍቅር የሚሆነው በዚህ ጊዜ ብቻ ነው።

6ኛ ጥያቄ፤ ከተፈጥሮ አደጋዎች ልንማራቸው የምንችላቸው አንዳንድ አስፈላጊ ትምህርቶች ምንድን ናቸው?

ሁለተኛ፤ በራእይ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙ የሰባት ማኅተሞች አደጋዎች፤ የመጨረሻውን ዘመን አጠቃላይ ባሕርይ ያሳዩናል። በራእይ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱት የተፈጥሮ አደጋዎች በታሪክ ሁሉ ተደጋግመው ታይተዋል።

ይሁንና፡ የመጨረሻው ዘመን ሲደርስ በድግግሞሽና በኃይል እየጨመሩ ይመጣሉ። በተለይም የመጨረሻው የሰባት ዓመታት ታላቅ የመከራ ዘመን አቻ እስከማይገኝለት ድረስ፡ በከፍተኛ ዓለም - አቀፍ የተፈጥሮ አደጋ ይመታል።

ሰባቱ ማኅተሞች በአራት ክፍሎች ተከፍለዋል፡-

1. የመጀመሪያው ክፍል - ከማኅተም አንድ እስከ አራት። ምንም እንኳን ማኅተሞቹ የተከፈቱት በሰማይ በኢየሱስ ቢሆንም፤ ከስተቶቹ የተፈጸሙት በምድር ላይ ነው። በዘካርያስ 6:1-8 ተምሳሌት ዓይነት፤ ዮሐንስ የመጨረሻውን ዘመን አራት ዓበይት ባሕርያት እንዲመለከት ተደርጓል። በአገሮች መካከል ጦርነቶች ይካሄዳሉ፤ በሕዝቦችም መካከል የእርስ በርስ ጦርነቶች ይደረጋሉ። ይህም በበኩሉ ወደ ረሃብና ሞት ያመራል።
2. ሁለተኛው ክፍል - አምስተኛው ማኅተም። ይህ ማኅተም ፍርድን የሚያስከትል ካለመሆኑም በላይ በምድር ላይ የተፈጸመ አይደለም። ይልቁንም፤ በሰማይ ላይ የሚፈጸምና ለእምነታቸው የሞቱትን ሰማዕታት የሚመለከት ነው። ይህም ክፍል ክፋት በምድር ሁሉ ላይ በሚገዛበት በመጨረሻው ዘመን፤ ለኢየሱስ ታምነው በሚጸኑ አማኞች ላይ ታላቅ ሰደት እንደሚነሣ የሚያመለክት ይመስላል።
3. ሦስተኛው ክፍል - ስድስተኛው ማኅተም ወደ ፍርድ አሳብ ይለወጣል፤ ይሁንና፤ ፍርዱ የእግዚአብሔር ዙፋን ባለበት በሰማይ ወይም በምድር ላይ አልተፈጸመም። ይልቁንም፤ የዓለምን ውድመት፤ የፀሐይ፤ የጨረቃና የከዋክብትን መጠቃትና የምድርን መደምሰስ ይገልጻል።
4. አራተኛው ክፍል - ሰባተኛው ማኅተም (ራእይ 8:1ን ተመልከት)፤ ሰባት የመለኮት ፍርዶችን ያቀርባል።

አንዳንድ ምሁራን እያንዳንዳቸው የራእይ መጽሐፍ ፍርዶች፤ የማኅተም ፍርዶችን ተከትለው የሚመጡ የመለከት ፍርዶችና የመለከት ፍርዶችን ተከትለው የሚመጡ የጽዋ ፍርዶች ቅደም-ተከተላዊ ቅንብሮች እንደሆኑ ያስባሉ፤ ይሁንና፤ እያንዳንዳቸው ፍርዶች ሌሎቹን በበለጠ የሚያብራሩ እንደሆኑ አድርጎ ማየቱ ከሁሉም የሚሻል ይመስላል። የማኅተም ፍርዶች ስለመጨረሻው ዘመን ባሕርይ ሰፊ መሠረት ያለው ገለጻ ያቀርባሉ። የመለከት ፍርዶች የማኅተሞች ፍርዶች ምን ዓይነት እንደሚሆኑ በተጨማሪ ያብራራሉ። የጽዋ ፍርዶች የመለከትና የማኅተም ፍርዶች የሚፈጸሙበትን ሁኔታ በከፍተኛ ዝርዝር ያብራራሉ።

ለማጠቃለያ ያህል፤ ስለ መጨረሻው ዘመን ልንማራቸው የሚገቡ በርካታ ዓበይት እውነቶች አሉ። ክርስቲያኖች በከስተቶቹ ትክክለኛ የአፈጻጸም ቅደም-ተከተል ላይ ባይስማሙም፤ በሚከተሉት ዓበይት እውነቶች ላይ ይስማማሉ፡-

1. የታላቅ መከራ ጊዜ ይሆናል - ጦርነት፤ የእርስ በርስ ውጊያ፤ ረሃብ፤ ርዕደ-ምድር፤ በሽታና የከፋ ዓለም-አቀፍ የሞት አደጋ ይከሰታል።

2. ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ለመከተል በሚፈልጉ ሰዎች ሁሉ ላይ ከፍተኛ ተቃውሞ ይነሳል፤ ብዙዎችም ሕይወታቸውን ለወንጌሉ ሲሉ ያጣሉ።
3. «ተፈጸመ» የሚባለው ዛሬ የምናውቀው አጽናፈ-ዓለሙ ሲደመስስና አዲሱ ሲፈጠር ነው። በዚያ አዲስ ሰማይና ምድር፣ እግዚአብሔር በበላይነት ይገዛል፤ የዛሬዋ ምድር መለዩ የሆነው የማያቋርጥ ዓመፅና የከፋት ሥራም ይወገዳል።
4. እነዚህ ክስተቶች ሁሉ በሰው ሳይሆን፣ በዙፋኑ ላይ በተቀመጠው እግዚአብሔር የተወሰኑ ናቸው። ታሪክ ወደ ፍጻሜው ሲገመገሥ፣ አንበሳው፣ በግ ጠላቶቹን ሁሉ ድል ይነሣና በምድር ሁሉ ላይ ይነግሣል።

7ኛ ጥያቄ፤ እግዚአብሔር ለዮሐንስና ለአብያተ ክርስቲያናት ስለ መጨረሻው ዘመን የተናገረው ለምን ይመስልሃል? ለ) ሁኔታዎች ሁሉ አስቸጋሪ በሚሆኑበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር ነገሮችን በመቆጣጠር ላይ መሆኑን ማወቅህ እንዴት ያበረታታሃል?

በዮሐንስ ዘመን የነበሩ ክርስቲያኖች በስደት ይሠሩ የነበረ ሲሆን፣ ብዙም ሳይቆይ የከፋ ስደት ይመጣቸው ነበር። ለመሆኑ እንዴት ይጽናኑ ይሆን? ምናልባትም ዛሬ በርካታ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች እንደሚያደርጉት፣ በእነርሱና በዓለም ላይ የሚመጣውን አደጋ መስወሩ በቀለላቸውም ነበር። ደግሞም ዮሐንስ በምድር ላይ ሰላም እንደሚመጣ ሊናገራቸው ይችላል ነበር። ይሁንና፣ ዮሐንስ እንደዚህ አድርጎ ቢሆን ኖሮ፣ እነዚህ የተፈጥሮ አደጋዎች ወይም ሞት በክርስቲያኖች ላይ ሲደርሱ፣ በእግዚአብሔር የሁሉም ነገር ተቆጣጣሪነትና በራሳቸው እምነት እውነተኛነት ላይ በተጠራጠሩም ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ክርስቲያኖችን ከችግሮች ሁሉ እንደሚታደግ ወይም በሽታቸውን ሁሉ እንደሚፈውስ አያስተምርም። ይልቁንም፣ መጽሐፍ ቅዱስ የተፈጥሮ አደጋዎች፣ በሽታና ሞት እንደሚኖሩና ክርስቲያኖችም በእነዚህ ውስጥ እንደሚያልፉ በግልጽ ያስተምራል። አምስተኛው ማኅተም በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ሰዎች ለእምነታቸው በሰማዕትነት እንደሚያልፉ ይናገራል። ስለሆነም፣ ዮሐንስ ለእነዚህ ክርስቲያኖች ቀውጢ ቀናት እንደሚመጡ በመግለጽ ያስጠነቅቃቸዋል። ይሁንና፣ እነዚህ ነገሮች ሁሉ በምድር ላይ በሰው እንዳልተወሰኑና ጻሩ ግን እግዚአብሔር በሰማይ ላይ ሆኖ እንደሚቆጣጠራቸው በመረዳት ሊጽናኑ በተገባ ነበር። እነዚህም ሁሉ ዘላለማዊ የእግዚአብሔር መንግሥት ወደሚመሠረትበትና ከፉ ነገሮች ሁሉ ወደሚወገዱበት ጊዜ በፍጥነት ይጓዛሉ። እስከዚያ ጊዜ ድረስ፣ ከመሠዊያ በታች እንደሚገኙ ነፍሳት የእግዚአብሔርን ዕቅዶች መፈጸም በትዕግሥት መጠበቅ ያስፈልጋቸው ነበር (6:9-11)። ሁሉን ቻዩ አምላክ ዕቅዶቹን ወደ ፍጻሜ ያመጣቸዋል። የክርስቶስ የመጀመሪያው መምጣት ክስተቶች እንደተፈጸሙ ሁሉ ስለ ዳግም ምጽአቱ የተነገሩ እውነቶችም ይፈጸማሉ።

8ኛ ጥያቄ፤ ሀ) በርካታ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ከሚገዱን አደጋዎች ሁሉ እንደሚጠብቀን የሚያስተምሩት ለምንድን ነው? ለ) ይህ ትምህርት ስሕተት የሚሆነው እንዴት ነው? ሐ) ይህ ትምህርት ለክርስቲያኖች እምነት ጎጂ የሚሆነው እንዴት ነው? መ) በቤተ ክርስቲያንህ የሚገኙ አስተማሪዎች የበለጠ ግልጽ በመሆን፤ ወደፊት የምንጋፈጣቸውን ችግሮች በግልጽና በታማኝነት ለክርስቲያኖች ሊያካፍሉ የሚገባቸው እንዴት ነው?

ሁለተኛ ቀን፡- ራእይ 6

9ኛ ጥያቄ፤ ላለፉት 20 ዓመታት በኢትዮጵያ ላይ የደረሱትን የተፈጥሮ አደጋዎች ዘርዝር። ለ) ላለፉት 20 ዓመታት በምድር ሁሉ ላይ የደረሱትን አደጋዎች ዘርዝር። ሐ) እነዚህ አደጋዎች በኢትዮጵያና በዓለም ላይ የደረሱባቸው ምክንያቶች ምን ምን ሊሆኑ ይችላሉ? መ) እግዚአብሔር ለራሱ ክብርን ለማምጣት፤ እነዚህን አደጋዎች የተጠቀመባቸውን መንገዶች ግለጽ።

ፍጥረት ከተረገመበትና የተፈጥሮ አደጋዎች መገለጽ ከጀመሩበት ከአዳም ዘመን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ፤ ሕዝቦች ሁሉ መከራን ይጋፈጣሉ። ቤቶችን የሚያፈራርሱና ሰዎችን የሚገድሉ የርዕደ-ምድር አደጋዎች ይፈጸማሉ። የውኃ መላት፤ ረሃብ፤ ጦርነት በተደጋጋሚ ይከሰታል። ይሁንና፤ ዛሬ እነዚህ የተፈጥሮ አደጋዎች በበለጠ ድግግሞሽ በበርካታ የዓለም ክፍሎች የሚፈጸሙ ይመስላል። ጌታ ኢየሱስ እነዚህ ለዳግም ምጽአቱ «ምልክቶች» እንደሆኑ ገልጾአል። ምንም እንኳ እነዚህን ምልክቶች ኢየሱስ በዚህ ዓመት፤ በሚቀጥለው ዓመት፤ ወይም በሚቀጥሉት አሥር ዓመታት ውስጥ ይመጣል ብለን ለመተንበይ ልንጠቀምባቸው ባንችልም፤ የእነዚህ የተፈጥሮ አደጋዎች እየጨመሩ መሄድ ለኢየሱስ መመለስ እንድንዘጋጅ ሊያስታውሰን ይገባል። ለኢየሱስ መመለስ የሚያስፈልጉ ነገሮች ሁሉ ስለ ተዘጋጁ፤ ኢየሱስ ማኅተሞቹን የሚፈታበትንና የመጨረሻ ፍርዶች የሚገለጹበትን ጊዜ እንጠባበቃለን።

ለክርስቲያኖች፤ ከሰባቱ ማኅተሞችና ከታላቁ መከራ እንደምናመልጥ፤ ወይም በዚያ አስቸጋሪ ጊዜ ውስጥ እንደምናልፍ ብናምንም፤ ኢየሱስ በየትኛውም ጊዜ ሊመጣ እንደሚችል ተገልጾአልና። ፍቅራችንን ለዓለም በመስጠት እንዳናፍርና እንዳንገረም፤ ይልቁንም የከበረውን የኢየሱስን መመለስ እየተጠባበቅና ልንዘጋጅ ይገባል።

10ኛ ጥያቄ፤ ማቴዎስ 24:42-25:13 አንብብ። ሀ) ለኢየሱስ መመለስ ስለመዘጋጀት፤ እነዚህ ምንባቦች ምን ያስተምሩናል? ለ) ለኢየሱስ መመለስ ለማዘጋጀት፤ ማድረግ የሚገቡህ ነገሮች ምንድን ናቸው? ሐ) ኢየሱስ ቢመለስ በርካታ ክርስቲያኖች የሚያፍሩባቸውን መንገዶች በምሳሌነት ጥቀስ።

11ኛ ጥያቄ፤ ራእይ 6ን በጥንቃቄ አንብብ። ሀ) ሰባቱ ማኅተሞች ሲከፈቱና ፍርዶች ሲሰጡ ሲያይ፤ የሐንስ ምን ዓይነት ስሜት ያደረበት ይመስልሃል? ለ) ከዚህ ምዕራፍ የምትማረው መንፈሳዊ ትምህርት ምንድን ነው? ሐ)

ከዚህ በታች የተመለከተውን ዓይነት ሠንጠረዥ ሥራና በማቴዎስ 24:4-14 ጌታችን ከተናገራቸው ትንቢቶች ጋር አወዳድር። ሠንጠረዥ የሚከተሉትን ነገሮች ማመልከት አለበት፡- 1) የማኅተሙን ተራ ቁጥር፤ 2) በራእይ የሚገኙትን ጥቅሶች፤ 3) ዮሐንስ የተመለከተውን ማኅተም ውስን ባሕርይ፤ 4) ማኅተሙ የሚያመለክተውን ነገር (የማኅተሙን ተራ ቁጥር፤ 2) በራእይ የሚገኙትን ጥቅሶች፤ 3) ዮሐንስ የተመለከተውን ማኅተም ውስን ባሕርይ፤ 4) ማኅተሙ የሚያመለክተውን ነገር (የማኅተሙን ትርጓሜ)፤ እና 5) በማቴዎስ ወንጌል ውስጥ የሚገኙትን ጥቅሶች። (ለመጀመሪያው ማኅተም ማቴዎስ 24:5፤ ለሁለተኛው 24:6-7፤ ለሦስተኛውና ለአራተኛው ማኅተም 24:7፤ ለአምስተኛው 24:8-9፤ ለስድስተኛው 24:29ን ተመልከት)

የማኅተሙ ቁጥር	የራእይ ጥቅሶች	ዮሐንስ የተመለከተው	የሚያመለክተው ነገር	ከማቴዎስ 24 ጋር አወዳድር
የመጀመሪያው ማኅተም	ራእይ 6:1-2	- በአምባላይ ፈረስ ላይ የተቀመጠ አካል - ድል ለመንሣት የሚወጣ ድል ነጂ - ቀስት ይዞአል - አክሊል ደፍቶአል	ምናልባት ሐሳዊ መሢሕ ይሆናል።	ማቴ. 24:5
ሁለተኛው ማኅተም	ራእይ 6:3-4	በዳማ ፈረስ ላይ የተቀመጠ አካል፤		ማቴዎስ 24:6-7

መ) በራእይ 6:2 የተመለከተው ፈረስኛ ማን ይመስልሃል? ለምን? በራእይ 19:11-16 ከተጠቀሰው ፈረስኛ ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? የሚለየውስ? አምባላይ ፈረስ ላይ የተቀመጠው ለምንድን ነው? (ማቴ. 24:5)። ሠ) በዳማ ፈረስ ላይ ለተቀመጠው ምን ሥልጣን ተሰጠው? ምንንስ ይወክላል? ይህን ጋላቢ ተከትለው የሚመጡ ሦስት ነገሮችን ግለጽ። ረ) በጉራቻ ፈረስ ላይ የተቀመጠው ምን የሚያመለክት ይመስልሃል? ሰ) በአራተኛው ፈረስ የተቀመጠው ማን ይባላል? ማን ተከትለው? ምን ሥልጣን ተሰጣቸው?

ፍጥረት ሁሉ ለበጎ የምስጋና መዝሙር መዘመሩን በፈጸመ ጊዜ ራእዩ ቀጠለ። የዮሐንስ እይታ ወደ አየሱስ ተመለሰና ኢየሱስ ከመጽሐፉ የመጀመሪያውን ማኅተም ሲፈታ አየ። በሰው ልጅ ላይ የመጀመሪያው የፍርድ ምዕራፍ ተከፈተ። ኢየሱስ ፍርዱን ከመጽሐፉ እንደሚያነብ አድርገን

ገምተን ይሆናል። ይሁን እንጂ በዚህ ምትክ በመጽሐፍ ውስጥ የነበረው ፍርድ በዮሐንስ ፊት ተገለጠ።

የመጀመሪያዎቹ አራት ማኅተሞች እንደ ፈረሶችና ፈረሰኞች ሆነው ተገልጸዋል። ፈረሶች ፈጣን እንቅስቃሴ የሚያሳዩ ሲሆን፤ ፈረሰኞች ደግሞ እነዚህን እንቅስቃሴዎች ይመራሉ። ስለሆነም፤ እነዚህ አራቱ ማኅተሞች፤ የእግዚአብሔር ፍርዶች በፍጥነት እንደሚመጡና በምድር ሁሉ ላይ እንደሚሰፋፉ ይነግሩናል። ዛሬ በዚህ ማሰራጫዎች እንደምናዳምጠው፤ ሐሰተኛ ነቢያት፤ የአብዮት እንቅስቃሴዎች፤ ብጥብጦችና ጦርነቶች ይጫጫሉ። እንግዲህ፤ የፈረሰኞቹ መምጫ የተቃረበ አይመስልምን?

1. በአራት ፈረሰኞች የተመሰሉ አራት ማኅተሞች (ራእይ 6:1-8)

12ኛ ጥያቄ፤ ዘካ. 1:8-17፤ 6:1-8 አንብብ። በዘካርያስና በዮሐንስ ራእዮች መካከል የሚገኙትን አንድነቶችና ልዩነቶች ዘርዝር።

የፈረሶችና የፈረሰኞች ተምሳሌት ለዮሐንስ አዲስ አልነበረም። ከበርካታ ዓመታት በፊት፤ ነቢዩ ዘካርያስም (519ዓ.ዓ) ተመሳሳይ ራእዮችን አይቶ ነበር። ይሁንና በዮሐንስና በዘካርያስ ራእዮች መካከል ልዩነቶች ነበሩ። በመጀመሪያ፤ በዘካርያስ 6:1-8፤ ዘካርያስ በርካታ ፈረሶችን ከሰረገሎች ጋር ተጣምረው የተመለከተ ሲሆን፤ ዮሐንስ ግን 4 ፈረሶችንና 4 ፈረሰኞችን ብቻ አይቷል። ሁለተኛ፤ የሦስቱ ፈረሶች የቆዳ ቀለም በራእይ ውስጥ እንደሚገኙት ዓይነት (አምባላይ፤ ዳማ፤ ሐመር) ሲሆን፤ ጉራቻው ፈረስ የተለየ ነው። ሦስተኛ፤ በዘካርያስ ውስጥ ፈረሶቹና ሰረገላዎቹ በእግዚአብሔር ጠላቶች ላይ ፍርድን በማምጣት የእግዚአብሔርን ቁጣ አብርደው የሚመለሱ ይመስላል፤ በራእይ ግን ፈረሶቹና ፈረሰኞቹ የእግዚአብሔርን ቁጣና ፍርድ በምድር ላይ ለማምጣት የሚወጡ ናቸው። አራተኛ፤ በዘካርያስ የፈረሶቹ ቀለም ወደ ተለያዩ አቅጣጫዎች (ሰጫን፤ ደቡብ፤ ምሥራቅና ምዕራብ) ሲያመለክት፤ በራእይ ግን በምድር ሁሉ ላይ የሚመጡትን የተለያዩ ፍርዶች ያመለክታል።

ሀ. አንደኛ ማኅተም - አምባላይ ፈረስ ላይ ተቀምጦ ቀስትና አክሊል የያዘ ፈረሰኛ (ራእይ 6:1-2)

ኢየሱስ ማኅተሙን እንደ ከፈተ፤ ለበጎ እጅግ ከሚቀርቡት አራቱ እንስሳት አንዱ፤ እንደ ነገድጓድ በሚያስተጋባ ታላቅ ድምፅ፤ «ና!» ሲል ጮኹ። («መጥተህ እይ») የሚለው የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ አተረጓጎም ትክክል አይደለም። ይህ ትእዛዝ የተሰጠው ከፈረሰኞቹ ለአንደኛው እንጂ ለዮሐንስ አልነበረም። ይህ በጥንት ስታዲየሞች እርስ በርሳቸው እየታገሉ ተመልካቾችን የሚያዝናኑ ሰዎች ትግላቸውን እንዲጀምሩ ከሚሰጣቸው ትእዛዝ ጋር ተመሳሳይ ቃል ነው።

በራእይ መጽሐፍ ሁሉ፤ ነጭ (አምባላይ) ቀለም ድል-ነሺዎችን ያመለክታል። በጥንት ዘመን፤ የጦር አዛዦች ከጦርነት በድል ከተመለሱ፤ በነጭ ፈረስ ላይ ተቀምጠው በክብር ወደ ከተማዬቱ ይገቡ ነበር። እንደዚሁም፤ በራእይ 19:11-16 ኢየሱስ በድል አድራጊነት በነጭ ፈረስ ላይ እንደሚቀመጥ ተገልጿል።

ፈረሰኛው ማን ነው? ሀ) አንዳንድ ሰዎች በራእይ 19:11-16 ውስጥ ኢየሱስ በተመሳሳይ ቃል ስለተገለጸ፡ ፈረሰኛው ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ ይናገራሉ። ይሁንና፡ ኢየሱስ ማኅተሙን ሊከፍትና እንደገና በራእይ ውስጥ ፈረሰኛ ሆኖ መቅረቡ የሚያሳምን አይመስልም። በተጨማሪም፡ ጌታ የሆነው ኢየሱስ ከእንስሳው ትእዛዝ መቀበሉና መሪም ሳይሆን ከበርካታ ፈረሰኞች እንደ አንዱ ብቻ ሆኖ መጠቀሱ አጠራጣሪ ነው። ስለሆነም፡ ፈረሰኛው ኢየሱስ አይመስልም።

ለ) ሌሎች ፈረሰኛው ሐሳዊ-መሢሕ እንደሆነ ያስባሉ፤ እርሱም በጦርነትና በዲፕሎማሲያዊ ግንኙነት አማካኝነት ዓለሙን በሙሉ እንዲገዛ ሥልጣን የተሰጠው የመጨረሻው የዓለም ገዥ ነው። ሐሳዊው-መሢሕ እውነተኛውን መሢሕ ለመምሰል ይጥራል። ልክ ክርስቶስ እንዳስጠነቀቀን (ማቴ. 24:24) ሰዎችን ለማታለል ይሞክራል።

ምንም እንኳን ኢየሱስን ለመምሰል ቢጥርም፡ ሐሳዊ-መሢሕ በጣም የተለየ ነው። ክርስቶስ በአፉ ስለታም ሰይፍ ሲኖረው (ራእይ 11:16)፡ ሐሳዊ-መሢሕ ቀስትን ይጠቀማል። ክርስቶስ ቀደም ብሎ የንጉሥን አክሊል የደፋ ሲሆን፡ ሐሳዊ-መሢሕ የንጉሥን ሳይሆን የአበባ እቅፍ አክሊል ይቀበላል። ክርስቶስ ቀድሞውንም ድል-ነገሺ ሲሆን፡ ሐሳዊ-መሢሕ ግን ድል ለመንሣት ይወጣል።

ሐ) ፈረሰኛው የመጨረሻው ዘመን መለያ የሚሆነው የድል-መንሣት መንፈስ እንደሆነ የሚናገሩም አሉ - ሕዝብ ከሕዝብ ጋር ሲዋጋ የሚካሄዱ የማያቋርጡ ጦርነቶች። ይህም ይኸው ፈረሰኛ ሰዎችን ሳይሆን የፍርድ ዓይነቶችን እንደሚያመለክቱ ሌሎች ሦስት ፈረሰኞች ዓይነት ነው ማለት ነው። ከዚህ ምንባብ ዓውደ-ንባብ አንጻር፡ ይህ ከሁሉም የተሻለው አተረጓጎም ይመስላል።

ፈረሰኛው ቀስት ይዞአል። በዮሐንስ ዘመን፡ የሮም ወታደሮች ለጦርነት ቀስትን ስለማይጠቀሙ፡ ይህ ያልተለመደ ተምሳሌት ነው። ከሮማውያን ጋር የሚዋጉ አንዳንድ ነገዶች ቀስትን በውጊያ መሣሪያነት ይጠቀሙበት ነበር። ይሁንና፡ የቀስት ምንጩ ብሉይ ኪዳን ነው። ቀስት የጦርነት ተምሳሌት ነበር (ኢሳ. 41:2፤ ኤር. 49:35፤ 51:3)። የቀስትን መሰበር የአንዱን ወታደራዊ ኃይልን መሸነፍ ያመለክት ነበር [መዝ. (46)፡9፤ ሕዝ. 39:3]።

ፈረሰኛው የተቀበለው አክሊል ኢየሱስ እንዳለው ዓይነት ንጉሣዊ አክሊል አልነበረም፤ ይልቁንም፡ በጦርነት ላሸነፈ ወታደር ወይም ጄኔራል የሚሰጥ ከአበባ የተሠራ የድል-ነገሺ አክሊል ነበር።

ፈረሰኛው እንዲሄድና ድል እንዲነሣ ታዘዘ። ዮሐንስ ይኼ ፈረሰኛ በራሱ ነፃ ፈቃድ ወጥቶ በመዋጋት፡ ሌሎች ሕዝቦችን እንዳላሸነፈ በጥንቃቄ ይገልጻል። በመሆኑም ከእግዚአብሔር ፈቃድ ሊቀበልና ድል የሚነሣበትንም ኃይል ሊያገኝ ያስፈልገው ነበር።

የመጀመሪያው ማኅተም የማያቋርጥ ጦርነት መደረጉን ያመለክታል። የዓለም ታሪክ የጦርነት ታሪክ ሆኖ ቆይቷል፤ ይህም የሆነው የበላይነትን ለመቀዳጀት ሕዝቦች በሕዝቦች ላይ ከሚሰነዝሩት እርካታ ከሌለው ጥቃት

የሚመነጭ ነው። ሁልጊዜም በሆነ ስፍራ ጦርነት ስለሚካሄድ፤ በዓለም ላይ በሙሉ ሰላም የሰፈነባቸው ዓመታት እጅጉን ውስን ናቸው። ይሁንና፤ ይህ የጦርነት አዝማሚያ እየጨመረ የሚሄድ ነው። በመጨረሻው ዘመን ሕዝብ ከሕዝብ ጋር የሚተላለቅባቸው የማያቋርጡ ጦርነቶች ይፋፋማሉ።

13ኛ ጥያቄ፤ የመጀመሪያው ማኅተም በዘመናችን በከፊል እየተፈጸመ ያለው እንዴት ነው? ምሳሌዎችን ሰጥ።

እነዚህ ቃላት በትንሹ እስያ የነበሩትን ክርስቲያኖች ሳያስገርሙዋቸው አልቀሩም። ሰላምን መናፈቃቸው ባይጠረጠርም፤ ገና ተጨማሪ ጦርነቶች እንደሚመጡ ተነገራቸው። ከእነዚህ ቃላት ሊያገኙ የሚችሉት ብርታት ቢኖር፤ ጦርነቶቹን የሚያመጣው በጉ የመሆኑ ዋስትና ብቻ ነበር። ዓለም በጥፋት ጦርነቶች ብትሞላም እንኳ፤ ጦርነቶቹ በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር እንዳሉ ያውቁ ነበር።

ለ. ሁለተኛ ማኅተም - ትልቅ ሰይፍ ይዞ በዳማ (ቀይ) ፈረስ ላይ የተቀመጠ ፈረሰኛ (ራእይ 6:3-4)

ኢየሱስ ሁለተኛውን ማኅተም በከፊተ ጊዜ፤ ሌላው እንሰላ ሁለተኛው ፈረሰኛ ፍርዱን በዓለም ላይ እንዲያወርድ አዘዘው። እንደ መጀመሪያው ማኅተም ሁሉ፤ ይህም ፈረሰኛ ሰላምን ከምድር ላይ እንዲወስድ ሥልጣን «ተሰጠው» የሁለተኛው ማኅተም ዳማ ፈረስ ከሚፈጸመው ጦርነት የተነሣ የሚፈሰውን የሰዎች ደም ያመለክታል። «ታላቅ ሰይፍ» የጦርነቶችና የሰዎች እርስ በርስ መተራረድ ምልክት ነው። የሰይፉ መጠን በሰው ልጅ ላይ የሚደርሰው ጥፋት ታላቅ መሆኑን ያሳያል (ራእይ 13:10፤ 14)። ይህ ፍርድ የሚያስከትለው ውጤት በምድር ላይ ሰላም እንደማይኖር ማድረግ ነው። ይልቁንም፤ ሰዎች እርስ በርሳቸው ይተራረዳሉ። በግሪክ «ማረድ» የሚለው ቃል ከእንስሳት ያለ አግባብ መጨፍጨፍ ጋር የተያያዘ ነው።

ይህ ፍርድ ከመጀመሪያው ማኅተም ጋር በጣም ተመሳሳይነት አለው - ሁለቱም ጦርነቶችንና ሞትን ያመለክታሉ። ይሁንና፤ በመጀመሪያውና በዚህ ፍርድ መካከል ሁለት ዓይነት ልዩነቶች አሉ። በመጀመሪያ፤ የመጀመሪያው ፍርድ እንደ ሁለተኛው የጦርነት ውጤት በሆነው ሞት ላይ አያተኩርም። ሁለተኛ፤ ሁለተኛው ፍርድ የሚያመለክተው በአገሮች መካከል የሚደረጉትን ጦርነቶች ሳይሆን፤ በአገር ውስጥ የሚፈጸሙትን ጦርነቶች፤ የአብዮት እንቅስቃሴዎች ወይም የእርስ በርስ ጦርነቶች ይመስላል። አንዱ ነገድ ሌላውን እንዲገድል፤ ወዘተ... የሚያደርገው፤ የሳሳ ጥላቻ ውጤት ነው።

14ኛ ጥያቄ፤ ዳዊት በዓለም ላይ የዚህ ዓይነት ፍርድ ተጀምሮ የምናየው እንዴት ነው?

ሐ. ሦስተኛ ማኅተም - በጉራቻ (ጥቁር) ፈረስ ላይ ተቀምጦ አንድ ጥንድ ሚዛን የያዘ ፈረሰኛ (6:5-6)።

15ኛ ጥያቄ፤ ሀ) በኢትዮጵያ፤ ሱዳንና ሱማሌ ውስጥ ረሃብና ጦርነቶች የተያያዙት እንዴት ነው? ለ) እነዚህ ችግሮች ሲኖሩ፤ ሰዎች ለምን ሰላምን

ለማምጣት የተስፋ ቃል የሚገባ ጠንካራ መሪ እንደሚፈልጉና በዚህም ምክንያት ሐሳቧ-መሢሕን መሪያቸው አድርገው በመቀበል ሊታሉ እንደሚችሉ ትረዳለህ?

እግዚአብሔር በምድር ላይ የወሰነው ሦስተኛው ማኅተም ወይም ፍርድ በጉራቻ ፈረሰ የተመለከተ ነው። ጉራቻ ወይም ጥቁር ፈረሰ የ«ረሃብ» ተምሳሌት ነው። ፈረሰኛው የያዛቸው ሚዛኖች፤ እያንዳንዱ ሰው ሊቀበለው የሚገባውን የጥራጥሬ መጠን በጥንቃቄ ለመለካት የሚያገለግሉ ናቸው። እነዚህ ሚዛኖች ምግብ በመትረፍረፍ ፈንታ፤ በእጅጉ እንደሚቀንሱና በጥንቃቄ ማከፋፈል እንደሚያስፈልግ ያሳያሉ።

«በአራቱ እንስሶች መካከል ድምፅ» ስለ ማን እንደሚናገር ግልጽ አይደለም። ምናልባትም ስለ ኢየሱስ ሊሆን ይችላል። ያ ድምፅ ረሃቡ የሚደርሰባቸውን ድንበሮች ወስኖአል። እጅግ የሚጎዳው አብዛኛው ሰው ለሰለታዊ ምግብነት የሚጠቀምበት ጥራጥሬ ይሆናል። የተራው ሕዝብ የተለምዶ ምግብ የሆነው የሰንዶ አንድ እርቦ በአንድ «ዲናር» ይሸጥ ነበር፤ አንድ ዲናር ለቀን ሠራተኛ የሰለት ምንዳው ነበር። ይህም ዋጋ የተራ ምግብ 12 ጊዜ እጥፍ ነበር። እህል እጅግ በመወደዱ ምክንያት፤ በሥራ ላይ ለሚኖሩ ሰዎች የሕይወት ማቆያ ምግብ ማግኘቱ አስቸጋሪ ይሆናል።

በጣም ድህ የሆኑ ሰዎች የሚጠቀሙበት የገብስ ምግብ ብቻ ዋጋ ይቀንሳል። የአንድ ቀን ሥራ ሦስት እርቦ ገብስ ይሸመታል፤ ይህም አነስተኛ ቁጥር ላለው ቤተሰብ የሕይወት ማሰንበቻ ይሆናል። ምንም እንኳ ይህ የሚመለከተው ሥራ የሌላቸውን ድህ ሰዎች ብቻ እንደመሆኑ ብዙኃኑ በረሃብ ላይጠቃ ቢችልም፤ ሕይወት ለሰዎች ሁሉ አቀበት ትሆናለች። ምግብ እንደ ልብ ስለማይገኝና ስለሚወደድ፤ ሰዎች ለመኖር ብቻ በብርቱ ሥራ መሥራት ይኖርባቸዋል።

ፈረሰኛው ዘይትንና ወይንን እንዳይጎዳ ተነግሮታል። ይህ ትእዛዝ ምን ለማለት እንደቀረበ ግልጽ አይደለም። አንዳንዶች ዘይትና ወይን የሀብታሞች ምግቦች በመሆናቸውና የሚፈልጉትን ሁሉ ለመግዛት የሚያስችል በቂ ገንዘብ ስለነበራቸው፤ በዚህ ረሃብ አይጠቁም ይላሉ። ሌሎች ደግሞ የተጠቃው ጥራጥሬ ብቻ በመሆኑ፤ ይህ የረሃቡ መጠን የተወሰነ መሆኑን ያመለክታል ይላሉ። ዘይት የሚገኝባቸው የወይራ ዛፍ ወይን የሚለቀምባቸው የወይን ተክሎች የጥራጥሬዎችን ያህል በዝናብ ላይ ስለማይደገፉ፤ ድርቅን ተቋቁመው ለማፍራት ይችሉ ነበር።

ምንም እንኳ ረሃብ ማንኛውንም አገር ሊያጠቃ ቢችልም፤ ብዙውን ጊዜ ግን ጦርነቶችን ተከትሎ የሚመጣ ነው። የመጀመሪያውና የሁለተኛው ማኅተሞች ጦርነቶች ወደ ሦስተኛው ማኅተም ረሃብ የሚያመሩ ይመስላል።

16ኛ ጥያቄ፤ ዛሬ በምድር ላይ የሚደርሰውን ረሃብ የሚገልጹትን ምሳሌዎች ጥቀስ።

መ. አራተኛው ማኅተም - ሲኦልን አስከትሎ የሚሄድ ሞት የተባለው የሐመር ፈረስ ጋላቢ፤ አንድ አራተኛውን የሰው ልጅ የመግደል ሥልጣን ነበረው (ራእይ 6:7-8)።

በምድር ላይ የደረሰው አራተኛው ፍርድ፤ አንድ አራተኛውን የሰው ልጅ የሚያጠቃ ነበር። ሐመር ፈረስ ቢጫማ አረንጓዴ ቀለም ያለው ሲሆን፤ ሐመምና መቅሰፍትን ያመለክታል። ከሌሎቹ ሦስት ፈረሰኞች በተቃራኒ፤ ይህ ፈረሰኛ ምንም ነገር አልያዘም ነበር፤ ይልቁንም፤ ስሙ ተጠቅሶ ይገኛል። በተለያዩ መንገዶች በምድር ሞትን ስለሚያመጣ፤ ስሙ «ሞት» ተብሏል። አንዳንዶች በሰይፍ (1ኛና 2ኛ ማኅተም)፤ አንዳንዶች በረሃብ (3ኛ ማኅተም)፤ እንዲሁም አንዳንዶች በመቅሰፍትና በዱር እንስሳት (4ኛ ማኅተም) ሞተዋል።

ይህ ፈረሰኛ ከዓለም ሕዝብ በአንድ አራተኛው እጅ ላይ ሞትን እንደሚያስከትል ተገልጾአል። (በአሁኑ ጊዜ የዓለም ሕዝብ ቁጥር 6 ቢሊዮን ይሆናል። እንግዲህ ከዚህ ውስጥ 1-5 ቢሊዮን ሕዝብ በዚህ ፍርድ ይሞታል ማለት ነው።) ምናልባት አንድ አራተኛ ታላቅ አግጦትን የሚያመለክት ይሆናል፤ ይሁንና፤ ወደ በኋላ እንደሚሆነው ያህል አይደለም። በራእይ መጽሐፍ ሞት በሦስት ተከታታይ ፍርዶች ሲፈጸም መመልከቱ አስገራሚ ነው - ማኅተሞች፤ መለኮቶችና ጽዋዎች። እያንዳንዱ ፍርድ ይበልጥ እየከፋ ይሄዳል። በመጀመሪያዎቹ አራት ማኅተሞች ከዓለም ሕዝብ አንድ አራተኛው ሞቷል። በመለከት ፍርዶች፤ አንድ ሦስተኛው የዓለም ሕዝብና ሌሎችም ነገሮች ወድመዋል። የጽዋ ፍርዶች በምድር ላይ የሚደርሰውን ጠቅላላ ውድመት ያሳያሉ።

ሲኦል በእግር ይሁን ወይም በሌላ ፈረስ ላይ በመቀመጥ ሐመሩን ፈረስ ይከተል ነበር። በራእይ መጽሐፍ ሁሉ፤ ሞትና ሲኦል ሁልጊዜም አብረው ተጠቅሰዋል (ራእይ 1:18፤ 2:13፤ 14)። እነርሱም ሥጋዊ ሞትን የሚያመለክቱ ሲሆን፤ የሞቱትም ወደ ሲኦል እንደሚወርዱ ያሳያሉ። ሲኦል እስከ ፍርድ ቀን ድረስ የተጣሉ መናፍስት የሚኖሩበት ስፍራ ነው። ተምሳሌቱ የሚያመለክተን፤ የመጀመሪያው ፈረሰና ሰዎችን እንደሚገድልና ከኋላው የሚመጣው ፈረሰኛ ማለትም ሲኦል አስከሬኖችን እየሰበሰበ፤ ኢየሱስ ለፍርድ እስኪያስነሣቸው ድረስ ለጊዜው ወደሚቆዩበት ስፍራ እንደሚያከማች ነው።

(ማስታወሻ - አዲስ ኪዳን ክርስቲያን በሚሞቱበት ጊዜ፤ የሞቱ ነፍሳት በሚሰበሰቡበት ሲኦል ውስጥ እንደማይጣልና ዳሩ ግን ከኢየሱስ ጋር በሰማይ እንደሚኖር ያልተቃራኑ።)

ለእያንዳንዳቸው የመጀመሪያዎቹ አራት ማኅተሞች፤ ፍርዶቹን የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር እንደሆነ መረዳቱ አስፈላጊ ነው። የዛሬውን ዘመን ጦርነቶች፤ ረሃብና መቅሰፍቶች የሚገድበው እርሱ ነው። ይሁንና፤ ፍርዱን በምድር ላይ ለማውረድ የእግዚአብሔር ጊዜ ሲደርስ፤ በምድር ላይ ከፋት እንዳይፈጸም የሚከላከልበት እጁን ያነሣና በተፈጥሮአዊ ሂደቱ ጦርነት ወደ ረሃብ፤ በሽታና ሞት ያመራል።

እነዚህ አራቱ የመጀመሪያ ማኅተሞች የታሪክ፣ በተለይም የመጨረሻውን ዘመን ጠቅላላ ባሕርይ ያሳያሉ። አንዱ አገር በሌላው ላይ ይነሣል፤ በዚህም ኃይሉ ድል ሲነሣ፣ ደካማው ድል ይሆናል። በተጨማሪም፣ ከፍተኛ አለመረጋጋት፣ አብዮትና ሕዝቦችን የሚያጠፋ የሳላ ጦርነቶች ይካሄዳሉ። ከጦርነቶች የተነሣ፣ ረሃብና በሽታ ብዙዎችን ያጠቃና ብዙዎቹ ይሞታሉ።

ሠ. አምስተኛ ማኅተም - የሰማዕታት ነፍሳት በሰማይ ከመሠዊያው በታች (ራእይ 6:9-11)

17ኛ ጥያቄ፤ ሀ) አምስተኛው ማኅተም ሲከፈት የምናየው ነገር ምንድን ነው? የሰማዕታቱ ነፍሳት የት ነበሩ? (6:9)። ለ) ሰማዕታት ለመሞት የሚፈቅዱት ለምን ነበር? ሐ) ጩኸታቸው ምን ነበር? መ) ምን መልስ ተሰጣቸው? ሠ) ከሞት በላይ የሚፈራው ነገር ምን ነበር? (6:15-17)።

አምስተኛው ማኅተም ከሌሎች ስድስት ማኅተሞች የተለየ ነው። ይህ ራእይ በምድር ውስጥ ሳይሆን፣ በሰማይ ላይ ነበር የተፈጸመው። እንዲሁም፣ የፍርድ ማኅተም ሳይሆን፣ ዳሩ ግን ለእምነታቸው በተገደሉትና አጽናፈ-ሳለሙን በሚቆጣጠረው በበጎ መካከል ያለውን ግንኙነት የሚገልጽ ነው። ስደትን የተቀበሉና እግዚአብሔር ፍርድን እንዲያመጣና ለሞታቸው ፍትሕን እንዲያደርግ የሚፈልጉትን የእግዚአብሔር ሕዝቦች ጸሎት የሚያመለክት ነው።

ክርስቲያኖች እነዚህ ሰማዕታት ግንን እንደሚወክሉ ባላቸው መረዳት ይለያያሉ። አንዳንዶች በትውልድ ሁሉ መካከል የተሠዉና ከእነዚህም አብዛኞቹ ኢየሱስ ሊመለስ ሲል ለእምነታቸው የተገደሉ እንደሆኑ ይናገራሉ። ሌሎች ደግሞ፣ በራእይ 6:9-11 የተጠቀሱ ሰማዕታት በመከፈው ጊዜ ውስጥ የሚያምኑና ከስደቱ የተነሣ ሕይወታቸውን የሚያጡ ክርስቲያኖች እንደሆኑ ያስባሉ። በመሆኑም፣ ከዚያ ቀደም ብለው ያመኑ ሰዎች በንጥቀት ወደ ሰማይ እንደተወሰዱ ይናገራሉ።

ኢየሱስ አምስተኛውን ማኅተም በከፈተ ጊዜ የተሰጠው ትእዛዝ አልነበረም። ይልቁንም፣ ዮሐንስ በሰማይ በእግዚአብሔር መቅደስ ውስጥ መሠዊያን አየ (ራእይ 8:3፣ 5፣ 9:13)። ዮሐንስ አስቀድሞ ይህንን መሠዊያ በሰማይ አልተመለከተም ነበር። ይሁንና፣ በሚቀጥሉት የራእይ መጽሐፍ ምዕራፎች ውስጥ መሠዊያን እናያለን (ራእይ 14:17፣ 16:7)።

ዮሐንስ የሚያመለክተው የትኛውን መሠዊያ ነው? በብሉይ ኪዳን ዘመን፣ በመገናኛው ድንኳን ወይም በቤተ መቅደስም ውስጥ የሚገኙ ሁለት መሠዊያዎች ነበሩ። ሀ) የመጀመሪያው መሠዊያ «የነሐስ መሠዊያ» ወይም የሚቃጠል መሥዋዕት መሠዊያ ነበር። ይህ መሠዊያ ከቤተ መቅደሱ ውጭ ይቆያና አምላኪዎቹ የእንስሳት መሥዋዕቶቻቸውን ያቀርቡበት ነበር። ብዙውን ጊዜ ደም በመሠዊያው ላይ ይረጭ ነበር፤ ወይም ደግሞ ልክ የሰማዕታቱ ነፍሳት በሰማይ ከመሠዊያው በታች እንደነበሩ ዓይነት ከመሠዊያው ሥር ይፈስ ነበር (ዘጸ. 29:12፣ ዘሌዋ. 4:7ን ተመልከት)። ዮሐንስ የሚያስበው የሚቃጠል መሥዋዕት የመሆናቸውን እውነታ እየገለጸ ሊሆን ይችላል። እምነታቸውን ከመካድ ይልቅ ሞትን መርጠው

ሕይወታቸውን ሰጥተዋል (ሮሜ 12:1፥ ፊልጵ. 2:17)። ክርስቲያኖች በመሆናቸው ምክንያት ተገድለው ነበር።

ለ) ሁለተኛው በቤተ መቅደሱ በቅድስት ውስጥ የተቀመጠ የወርቅ ዕጣን መሠዊያ ነበር፤ ይኸውም ቅድስቲቱን ስፍራ ከቅድስተ-ቅዱሳን ከሚለየው መጋረጃ አጠገብ ማለት ነው (ዘጸ. 30 ከቁጥር 1 ጀምሮ)። በዚህ መሠዊያ ላይ ጠዋትና ማታ በእግዚአብሔር ፊት ዕጣን ይጤስ ነበር፤ ይህም የእግዚአብሔርን ሕዝብ የሚያመለክት ነበር። ለእምነታቸው የሞቱት ሰዎች ነፍሳት፣ እግዚአብሔር በምድር ላይ ፍርድን እንዲያመጣ በመጠየቅ የሚጸልዩት በዚህ መሠዊያ አጠገብ ስለሆነ፣ ዮሐንስ የሚያመለክተው ይህንኑ መሠዊያ ሊሆን ይችላል። ለታማኝነታቸው እንደ ሽልማት ተቆጥሮላቸው፣ ከእግዚአብሔር እጅግ ቀርበው ተቀምጠዋል። ዮሐንስ ምናልባት ወደዚሁ ወርቃማ መሠዊያ እያመለከተ ይሆናል።

እነዚህ ሰማዕታት «ስለ እግዚአብሔር ቃልና ስለ ጠበቁት ምስክር የታረዱ የሰዎች ነፍሳት» ነበሩ። ምንም እንኳን አንዳንዶች እነዚህ ሰማዕታት ለእምነታቸው የሚሠቃዩትን ክርስቲያኖች ሁሉ እንደሚያጠቃልሉ ቢያስቡም፣ እነዚህ ለየት ያሉ የአማኞች ቡድኖች ይመስላሉ - በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ባላቸው እምነት ምክንያት የሞቱ ወገኖች። እምነቱን ለመደበቅ ባለመፈለጉ እንደተሠቃየውና በምስክርነቱም ምክንያት በመስቀል ላይ እንደሞተው ኢየሱስ፣ እነርሱም በእርሱ ላይ ያላቸውን እምነት ለመካድ እምቢ ብለው ለእምነታቸው ሞተዋል። በታሪክ ሁሉ፣ ክርስቲያኖች የሰደት ዓላማዎች ሊሆኑ ኖረዋል። በሺህ የሚቆጠሩ ወገኖች አልፈዋል። ከዮሐንስ ዘመን ብዙም ሳይቆይ፣ በሺህ የሚቆጠሩ ወገኖች ለኢየሱስ ባላቸው ምስክርነት ምክንያት ይሞቱ ነበር። ይሁንና፣ ይህ የመጨረሻው ዘመን ባሕርይ አመልካች ነው፤ ምክንያቱም ኢየሱስ ከመመለሱ በፊት፣ በተለይም በታላቁ መከራ ጊዜ የዓለም ጥላቻ በክርስቲያኖች ላይ ይልቅና ብዙዎች በኢየሱስ ክርስቶስ በማመናቸው ምክንያት ሕይወታቸውን ያጣሉ።

እነዚህ ሰማዕታት እንዴት እንደተገለጹ ልብ በል-

ሀ) «ነፍሳት» ተብሎ ስለተጠቀሱ፣ ገና የትንሣኤ አካላቸውን አልለበሱም።

ለ) አንቀላፍተው የሚኖሩ አልነበሩም፤ ዳሩ ግን «ነቅተው» በዓለም ላይ የሚሆነውን ይረዱ ነበር። አንዳንድ ሃይማኖቶች እስከመጨረሻው የፍርድ ጊዜ ድረስ፣ ነፍሳትና አካላት አንቀላፍተው እንደሚቆዩ ያስተምራሉ፤ ይሁንና በበርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችና በዚህም ስፍራ እንደተጠቀሰው ነፍስ አያንቀላፍም (ሉቃ. 16 ከቁጥር 22 ጀምሮ ተመልከት)። ሰውነታቸውን በመቃብር ውስጥ «ሊያንቀላፉ» መንፈሳችንና ነፍሳችን ከእግዚአብሔር ጋር ይኖራሉ። የሞቱ ክርስቲያኖች በሰውነታቸው ውስጥ ባይኖሩም፣ ከጌታ ጋር ይኖራሉ።

ሐ) በዚህ ጊዜ «ዕረፍት» እያደረጉ እንጂ፣ እየተሠቃዩ አልነበሩም። እነዚህ ሰማዕታት «ቅዱስና እውነተኛ፣ የሁሉም በላይ [ላዑላ] የሆነህ ጌታ ሆይ» (በ1980 ዓ.ም. ዕትም) በማለት ወደ እግዚአብሔር ጮኹ። ሞትን ቢያካትትም

እንኳ፡ እግዚአብሔር በሕይወታቸው ላይ ልዑል እንደሆነ መስከረዋል። እንዲሁም፡ ባሪያ ለጌታው በሚናገራቸው ቃላት በመጠቀም፡ ራሳቸውን በእግዚአብሔር ፊት ዝቅ ያደርጉ ነበር። ባሪያ የጌታው ንብረት እንደሆነ ሁሉ፡ እነርሱም የእግዚአብሔር ንብረቶች እንደሆኑ ያውቁ ነበር (ኤፌ. 6:5-6)።

ሰማዕታቱ እግዚአብሔር ፍትሕን እንዲያሳይና በምድር ላይ ፍርድን እንዲያመጣ ይፈልጉ ነበር። «በምድር ላይ የሚኖሩ» የሚለው ቃል በራእይ መጽሐፍ በአብዛኛው የተጠቀሰ ሲሆን፡ በእግዚአብሔር ላይ የሚያምፀውን የሰውን ልጅ ያመለክታል። ሰማዕታቱ ገዳዮቻቸው ሳይቀጡ እንዳይቀሩ አስበው ነበር።

በራእይ መጽሐፍ በየትኛውም ስፍራ ክርስቲያኖች የሚያሳድዱአቸውን ሰዎች እንዲቃወሙ አልተገለጸም። መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቲያኖች ስደት በሚደርስባቸው ጊዜ፡ በቀልን (ሰዎችን ወደ ፍርድ ችሎት መውሰድ፡ ሌሎችን በመጉዳት ብድር መመለስ፡ ወዘተ...) እንዳይፈልጉ ያስተምራል፤ ይልቁንም፡ ወደ እግዚአብሔር ተመልሰው ፍትሁን እንዲገልጽና ኃጢአተኞችን እንዲቀጣ መጠየቅ አለባቸው (ሮሜ 12:19)። አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር በኃጢአተኞች ላይ ወዲያው ይፈርዳል፤ በአብዛኛው ግን እስኪረፍድ ድረስ ይጠብቃል። ይሁንና፡ አንድ ቀን እግዚአብሔር ባሳደዱን ሰዎች ሁሉ ላይ እንደሚፈርድ እርግጠኞች ልንሆን እንችላለን።

18ኛ ጥያቄ፤ ሀ) በኢትዮጵያ ክርስቲያኖች በማያምኑ ሰዎች በተደጋጋሚ የተሰደዱባቸውን መንገዶች ግለጽ። ለ) አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያኖች በራሳቸው እጅግ ፍትሕን በመሥራት፡ በጠላቶቻቸው ላይ የበቀል እርምጃ የወሰዱባቸውን መንገዶች ግለጽ። ሐ) በቀልን ሳይወስዱ ወደ እግዚአብሔር የተመለሱትን ክርስቲያኖች ግለጽ። እግዚአብሔር ለእነዚህ ወገኖች ፍትሕን ያመጣው እንዴት ነው?

በእነዚህ ቅዱሳን ጸሎት እግዚአብሔር የሰጠውን መልስ ተመልከት። በመጀመሪያ፡ «ነጭ ልብስ» ተሰጣቸው። ይህም ነጭ ልብስ በጽድቅና በንጽሕና በእግዚአብሔር ፊት መቆማቸውን ያሳያል። እንዲሁም፡ በሞታቸው ሰይጣንን ስላሸነፉ፡ ሰማዕታቱ ቅዱሳን ድል-ነሺዎች መሆናቸውን ያመለክታል።

ሁለተኛ፡ የሰማዕታቱ ነፍሳት «እንዲጠብቁ» ተነግሮአቸዋል። ብዙውን ጊዜ የእግዚአብሔር ዕቅዶችና የጊዜ አጠቃቀም ሁኔታዎች ለሰዎች ግልጽ አይደሉም። ለእኛ ረዥም የሚመስለን ለእርሱ አጭር ጊዜ ነው (2ኛ ጴጥ. 3:8)። እግዚአብሔር በፍጥነት ፍትሕን ሳይገልጥ ሲቀር ትዕግሥት ማጣት የለብንም። እግዚአብሔር ይሠራ ዘንድ በትዕግሥት መጠበቅ አለብን።

ሦስተኛ፡ እግዚአብሔር ገና ለእምነታቸው «የሚሞቱ ሌሎች» እንዳሉ ነግሮአቸዋል። እግዚአብሔር ፍርዱን በማያምኑ ሰዎች ላይ ከማምጣቱ በፊት የሚሞቱትን ሰዎች ቁጥር ወስኖአል። እግዚአብሔር ዓለምን ስለሚቆጣጠርና ልጆቹን የመግደል ዓቅማቸውን ስለሚወስን፡ ከተፈለገው በላይ ወይም በታች አንድ ሰው እንኳ አይሞትም።

ይህ በዮሐንስ ዘመን ለነበሩና በዘመናት ሁሉ ለሚገኙ ክርስቲያኖች አስፈላጊ ማስጠንቀቂያ ነበር። እግዚአብሔር ቀላል ሕይወት እንደምናሳልፍ ተስፋ አይሰጠንም። ለሰሆነም፣ አንድ ቀን በኢየሱስ ክርስቶስ ላለን እምነት የሰማዕትነትን ጽዋ ልንጎነጭ እንችላለን። ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊዎች እንደሚነግሩን፣ በዓለም ታሪክ ውስጥ ከዚህ ቀደም ከታየው በበለጠ ቁጥር፣ ዛሬ በርካታ ክርስቲያኖች ለእምነታቸው ሕይወታቸውን በማጣት ላይ ናቸው። እሳካሁን በኢትዮጵያ ውስጥ ለኢየሱስ ሲሉ የሞቱት ሰዎች ጥቂት ቢሆኑም፣ በመጪው በቅርብ ጊዜ ውስጥ ግን ተጨማሪ በርካታ ሰዎች መገደላቸው የማይቀር ነው። እምነታችንን ከመካድ ይልቅ፣ ራሳችንን ለኢየሱስ ለመሞት ልናዘጋጅ ይገባል። ታዲያ እኛስ ሥጋዊ ሕይወታችንን ለወንጌሉ በመስጠት፣ ከሁሉም የላቀውን መሥዋዕታችንን ለእግዚአብሔር ለማቅረብ ፈቃደኞች ነንን? ሕይወታችንን ለእርሱ መልሰን ከመስጠት በቀር፣ ሕይወቱን ለእኛ ለሰጠው ለኢየሱስ ፍቅራችንን የምንገልጽበት ፍጹም መንገድ የለም። ከኢየሱስ ዳግም ምጽአት ጥቂት ቀደም ብሎ፣ በርካታ ተጨማሪ ክርስቲያኖች ሕይወታቸውን ለእምነታቸው ሲሉ ያጣሉ።

19ኛ ጥያቄ፤ ሀ) በኢትዮጵያ ለእምነታቸው ሲሉ የሞቱትን ክርስቲያኖች ለም ዘርዝር። ለ) ዛሬ በኢትዮጵያ ያለውን ወቅታዊ ሁኔታ ስንመለከት፣ ሰማዕትነት በበርካታ ክርስቲያኖች ላይ ሊደርስ የሚችል እውነታ የሚሆነው እንዴት ነው?

ረ. ስድስተኛ ማኅተም፣ አጽናፍ-አቀፍ ፍርዶች በምድር ላይ (ራእይ 6:12-17)

በመጽሐፍ ቅዱስ ሁሉ፣ በርካታ ነቢያት ፍጻሜው ሊደርስ ሲል ከፍተኛ ውድመት ስለሚኖር፣ ፀሐይ፣ ጨረቃና ከዋክብት ሳይቀሩ እንደሚጠቁ ተንብየዋል። ይህም ኢየሱስ ሊመለስ እንደተቃረበ ከሚያሳዩ የመጨረሻ ምልክቶች አንዱ ነው። ኢየሱስ ለሚፈጥራቸው አዲስ ሰማይና አዲስ ምድር ዝግጅት ይሆን ዘንድ፣ ዛሬ የምናውቃት ምድር ትጠፋለች።

በስድስተኛ ማኅተምና በበርካታ የብሉይ ኪዳን ነቢያት የተተነበዩትን መልእክተኞች ለማወዳደር፣ ቀጥሎ የተመለከተውን ሠንጠረዥ ተመልከት፡-

<u>ክስተት</u>	<u>በራእይ</u>	<u>በብሉይ ኪዳን</u>
የምድር መንቀጥቀጥ	6:12	ሕዝ. 38:19
ፀሐይና ጨረቃ	6:12	ኢዩ. 2:31
ከዋክብት (ከበለስ ፍሬ እንደሚረግፍ		
የከዋክብት መረገፍ)	6:13-14	ኢሳ. 34:4
የሰዎች መደበቅ	6:15	ኢሳ. 2:10
ሽሽት ወደ ተራሮች	6:16	ሆሴ. 10:8
ታላቅ የቁጣ ቀን	6:17	ኢዩ. 2:11

ስድስተኛው ማኅተም ፍጥረት ሁሉ የሚታመስበት ነው። ይህም በተለያዩ መንገዶች ተገልጾአል፡-

ሀ. በዓለም ዙሪያ የሚደርሱ የመሬት መንቀጥቀጥ አደጋዎች - በራእይ እግዚአብሔር ፍርዶችን በሚልከበት ጊዜ፤ የመሬት መንቀጥቀጥ አደጋዎች ተደጋግመው ታይተዋል (ራእይ 8:5፤ 11:13፤ 19፤ 16:18)።

ለ. ከእርድናው የተነሣ እንደሚጠቁር የፍየል ጸጉር መጎናጸፍ ፀሐይም ወደ ጽልመት ትለወጣለች።

ሐ. ጨረቃ እንደ ደም ትቀላለች።

መ. ከዋክብት (ተስፋንጣሪ አካላት) ከሰማይ ወደ ምድር ይወድቃሉ። እነዚህም፤ ትንሽ የነፋስ ሽውታ ሊመታቸው ወደ ምድር ከሚወድቁ እጅግ ከጠወለጉ የበለሰ ፍሬ ጋር ተወዳድረዋል።

ሠ. ሰው የመጽሐፍን ጥቅልል እንደሚጠቀልል፤ ሰማይ ተጠቅልሎ ያልፋል

ረ. ተራሮችና ደሴቶች ይወገዳሉ።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከመመለሱ በፊት ትግሉን ለማፋፋም የመጨረሻ መከራ የሚያደርገው፤ የተፈጠረው ዓለም ይጎዳል።

ስድስተኛውን ማኅተም በቀጥተኛ ትርጉም መረዳት አስቸጋሪ ነው። ምንም እንኳ እንደተገለጸው ሁሉ ሊፈጸም ቢችልም፤ በዚህ ማኅተም የተገለጹት ፍርዶች በዓለም ላይ የሚመጡትን ዓበይት ፍርዶች በተምሳሌትነት የሚያሳዩም ሊሆኑ ይችላሉ። አንዳንድ ምሁራን የኒውክሊዬርን ጦርነት ጥቃቶችን እንደሚያመለክቱ ይናገራሉ። ይሁንና፤ የቀድሞው አጽናፈ-ዓለም ለአዲሱ ሰማይና ምድር ስፍራ ለመልቀቅ መናድ እንደሚጀምር መረዳቱ ተገቢ ይሆናል።

ዮሐንስ ይህ አጽናፈ-አቀፍ ውድመት በሰዎች ሁሉ ላይ የሚያስከትላቸውን ውጤቶች ተመልክቷል። ከገዢዎች (ነገሥታት፤ ልዑላን፤ ጄኔራሎች) እና ከተከበሩ (ባለጸጎች፤ ኃያላን) ሰዎች አንሥቶ፤ ዝቅተኛ ማኅበራዊ ደረጃ እስካላቸው (ባሪያዎች) ድረስ፤ ሁሉም በከፍተኛ ሽብር ይመታሉ። የእግዚአብሔር ፍርድ ንስሐ ለመግባትና ለበጉ ለመስገድ በማይፈልጉ ሰዎች ሁሉ ላይ ይወርዳል። ሰዎች ቤቶቻቸውንና ከተሞቻቸውን ለቀው በመሄድና በዋሻዎች በመደበቅ፤ ከዚያ ፍርድ ለማምለጥ ይሞክራሉ። የበጉን ቁጣ ከመጋፈጥ ይልቅ፤ ተራራ በእነርሱ ላይ ተደርምለ የሚያስከትለውን የቅጽበታዊ ሞት ጽዋ መቅመሱ ይሻላቸው ነበር።

ብዙውን ጊዜ ስለ እግዚአብሔር፤ በተለይም ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ስናስብ አፍቃሪና ይቅር ባይ እንደሆነ በማድረግ ነው። በመሆኑም እግዚአብሔር ጠላቶቹን በከፋ ቅጣት የሚፈጅ ቁጡ አምላክ እንደሆነ አናስብም። ስለዚህ ዛሬ በዓለም ዙሪያ እግዚአብሔርን የቁጣና የፍርድ አምላክ አድርገው የማያምኑ በርካታ ሰዎች አሉ። እነርሱም፤ አፍቃሪ አምላክ የማያምኑትን እንዲህ በከፋ ሁኔታ አይቀጣም ይላሉ። ይሁንና፤ መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔርን የፍርድና የቁጣ፤ እንዲሁም የፍቅር አምላክ አድርጎ ይገልጻል። እግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ያቀረበውን የፍቅር ስጦታ የሚቀበሉ ሁሉ የክርስቶስን ፍቅር ያገኛሉ። ዳሩ ግን ያንን

ፍቅር ለመቀበል የማይፈልጉ ሰዎች የእግዚአብሔርን ፍርድና ታላቅ ቁጣ ይቀበላሉ።

እግዚአብሔር ይህንን መልእክት ለክርስቲያኖች የሰጠው ለዓላማ ነው። በሕይወት ጎዳና ላይ ሁለት መንገዶች ስላሉ ሁላችንም ምርጫ ያጋጥመናል። አንደኛው የዘላለምን ሕይወት ሽልማት የሚያስገኘው ለእግዚአብሔር የመታዘዝ መንገድ ነው። ያ መንገድ ጊዜያዊ የሰው ቁጣ ወይም ለእምነት መሠዋትን ሊያስከትል ቢችልም፤ የዚያ መንገድ ፍጻሜ ሁልጊዜም የደስታ መላት ነው። ሌላኛው እግዚአብሔርን የመቃወም መንገድ ነው። ምንም እንኳ ይህ መንገድ ጊዜያዊ ቁሳዊ ሽልማቶችንና ከስደት የማምለጫ ቀዳዳ ሊያዘጋጅ ቢችልም፤ ፍጻሜው ግን የከፋ የእግዚአብሔር ቁጣ መቀበል ነው። የሰው ልጅ በሙሉ የሚሄድበትን መንገድ ይመርጣል። ይሁንና፤ አንዴ ከመረጡት መንገዱ ወደሚያደርስበት ከመሄድ በቀር፤ መንገዱ ወዴት እንደሚያደርሳቸው ሊመርጡ አይችሉም። በኢየሱስ ክርስቶስ የማያምኑና የዚህን ዓለምን መንገድ የመረጡ ሰዎች፤ የኢየሱስን ዘላለማዊ ቁጣ ይጋፈጣሉ።

ይሁንና፤ ክርስቲያኖችም ሊጠነቀቁ ይገባል። ክርስቲያኖች ነን የሚሉና፤ ዳሩ ግን ከክርስቶስ መስቀልና ከሚያስከትላቸው ስደቶች ለማምለጥ በመሻት ለስላሳ መንገድ የሚመርጡ ሰዎች በፍርድ እሳት ይዳኛሉ (1ኛ ቆሮ. 3:12-15)። የሐሰት መምህራኖችን ትምህርት ለመከተል ወንጌሉን እየተዉ በሐሰት ትምህርት የሚጠመዱትም ያንኑ ቁጣ ይጋፈጣሉ።

(ማስታወሻ - ክርስቲያኖች እውነተኛ ክርስቲያን ደኅንነቱን ሊያጣ ስለሚችልበት ሁኔታ የተለያየ አመለካከት አላቸው። ይሁንና፤ እውነተኛ ክርስቲያን ደኅንነቱን አያጣም ብለን ብናምን እንኳ፤ መጽሐፍ ቅዱስ ሕይወታችንና ሥራችን የሚፈተንበት ጊዜ እንደሚመጣ ያስተምራል። ከሁሉም በላቀው ደረጃ፤ የእግዚአብሔር ልጅነታችን በመጨረሻው የሚረጋገጠው እስከ ፍጻሜው ድረስ ለእግዚአብሔር ታማኞች ስንሆን ነው።)

20ኛ ጥያቄ፤ ሀ) ስለ እነዚህ ፍርዶች ስናስብ፤ ምን ማድረግ ይገባናል? (ማቴ. 24:42፤ 1ኛ ዮሐ. 3:2-3፤ 1ኛ ጴጥ. 4:7፤ ሁለት በጣም አስፈላጊ ነገሮችን አክል)። ለ) ዛሬ ለክርስቲያኖች ይህንን መልእክት መስማት የሚያስፈልገው ለምንድን ነው? ሐ) ይህንን እውነት በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ ለሚገኙ ሌሎች ክርስቲያኖች ልታስተምር የምትችልባቸውን መንገዶች ዐቅድ።

እግዚአብሔር በዮሐንስ ዘመን የነበሩ ክርስቲያኖች፤ የነበሩበትን ዘመን ባሕርያት እንዲያውቁ ፈልጎ ነበር። የተፈጥሮ አደጋዎችና ስደት ያጋጥማቸው ነበር። በዚህም፤ ሕይወታቸውን ሊያጡ ቢችሉም፤ እነዚህን ነገሮች የሚቆጣጠረውና የሚወስነው እግዚአብሔር በመሆኑ እውነታ ሊበራቱ ይገባቸው ነበር።

ይሁንና፤ እነዚህ ጥቅሶች በቀዳሚነት ወደፊት በሚፈጸሙ ክስተቶች ላይ በማተኮር፤ የመጨረሻውን ዘመን ባሕርያት ይገልጻሉ። ኢየሱስ ከመመለሱ ጥቂት ቀደም ብሎ ምን ይፈጸም ይሆን? ጦርነት፤ ረሃብና ሞት በከፍተኛ ደረጃ ይከሰታሉ። ለሰዎች መሞት አስተዋጽኦ የሚያደርጉ እንደ የመሬት

መንቀጥቀጥና ረሃብ ያሉ የተፈጥሮ አደጋዎች ይከሰታሉ። እነዚህም፤ ኢየሱስ ሊመለስ ሲል የሚከሰቱ ምልክቶች ናቸው። በሰው ልጅ ኃጢአቶች ላይ የሚወርዱ ፍርዶች ቢሆኑም፤ ዳሩ ግን ሰዎች ለኢየሱስ መመለስ በመዘጋጀት ንስሐ ይገቡ ዘንድ የተሰጡ የማጠቃለያ ማስጠንቀቂያዎች ናቸው።

የሰባቱ ማኅተም ፍርዶች የሚያመለክተውን ሠንጠረዥ እንደሚከተለው አጥና፡-

ጥቅስ	ማኅተም	ገለጻ	ትርጓሜ	ፍጻሜ
ራእይ 6:1-2	የመጀመሪያው	-ነጭ ፈረስ -ፈረሰኛ ቀስት ይዞአል -አክሊል ተሰጠው -እንደ ድል ነሺ ወጣ	ሀ) ሐሳዊ መሢሕ ለ) ሕዝብ ከሕዝብ ጋር የሚዋጋበት የጦርነት መንፈስ	በአጠቃላይ - ሕዝቦች ከሕዝቦች ጋር ይዋጋሉ በተወሰነ መልኩ፡- ሀ) የመጨረሻው ዘመን በጦርነት ተለይቶ ይታወቃል። ለ) ሐሳዊ-መሢሕ ሕዝቦችን ድል ይነሣል
ራእይ 6:3-4	ሁለተኛ	-ቀይ (ዳግ ፈረስ) -ታላቅ ሰይፍ ያለው ፈረሰኛ -ፈረሰኛው ሰላምን ከምድር ላይ ይወስዳል	-የእርስ በርስ ጦርነቶች ሞትን ያመጣሉ -ታላቅ ሰይፍ ብዙ ሰዎች እንደሚሞቱ ያሳያል	በአጠቃላይ -የእርስ በርስ ጦርነቶች ሞትን ያመጣሉ በተወሰነ መልኩ፡- የመጨረሻው ዘመን በእርስ በርስ ጦርነቶችና የአብዮት እንቅስቃሴዎች ተለይቶ ይታወቃል
ራእይ 6:5-6	ሦስተኛ	-ጥቁር(ጉፊቻ) ፈረስ -ሚዛኖችን የያዘ ፈረሰኛ -እህል በውድ ዋጋ ይከፋፈላል	-ረሃብ -ምግብ ይቀንሳል፤ ይወደዳል	በአጠቃላይ - በምድር ላይ ረሃብ ይኖራል በውስን መልኩ -ከጦርነት በሚነሣ ረሃብ ረለይቶ ይታወቃል።
ራእይ 6:7-8	አራተኛ	-ሐመር ፈረስ -ፈረሰኛው ሞት ተብሏል -ሲያል ሞትን ይከተላል -1/4ኛውን የምድር ላይ ነዋሪ ሕዝብ ለመግደል ሥልጣን ተሰጠው	-በሽታ -ሥጋዊ ሞት(ሲኦል) -ለመግደል ሥልጣን ተሰጠው -1/4ኛው ሕዝብ ይሞታል	ባጠቃላይ - ረሃብንና ጦርነትን ተከትለው መቅሰፍትና ሞት ይመጣሉ። -በውስን መልኩ፡- በመጨረሻው ዘመን ከጦርነት፣ ከረሃብ፣ ከበሽታና ከዱር እንስሳት ጥቃት 1/4ኛው ሕዝብ

				ይዋታል።
ራእይ 6:9-11	አምስተኛ	-የሰማዕታት ነፍሳት ከመሠዊያው በታች -ነጭ ልብስ ተለጣቸው -እንዲጠብቁ ተነገራቸው	-ብዙ ክርስቲያኖች ለወንጌሉ ሕይወታቸውን ያጣሉ -ነጭ በለይጣንና በዓለም ላይ ድል መንግትን ያሳያል -የሰማዕታት ቁጥር ገና አልተግለጸም	በአጠቃላይ ክርስቲያኖች ለእምነታቸው ይዋታሉ። - በውስን መልኩ፡- ሀ) በመጨረሻው (በታላቁ መከራ) ዘመን ብዙ ክርስቲያኖች ለእምነታቸው ይዋታሉ። ለ) ምን ያህሉ እንደሚሞት የሚወስነው እግዚአብሔር ነው።

ራእይ 6:12-17	ስድስተኛ	-ርዕደ-ምድር -ፀሐይ፣ ጨረቃን ከዋክብት ይጎዳሉ -ሰማያት ይጠፋሉ -ሰው ሁሉ ከበጥ ቁጣ ይሾሻል	-የተፈጥሮ አደጋ ይደርሳል -የሰማይ ከዋክብት ጥፋት ይደርስባቸዋል -የተፈጠረው ዓለም ይደመሰሳል	በአጠቃላይ -በዓለም የተፈጥሮ አደጋ ይደርሳል -በውስን መልኩ፡- በመጨረሻው ዘመን ዓለም በእግዚአብሔር ፍርዶች ይደመሰሳል።

ራእይ 8:1	ሰባተኛ	-ዝምታ -የሰባት መለኮቶች ፍርዶች	ተጨማሪ ፍርዶች	በመጨረሻው ዘመን ስለሚፈጸሙ የእግዚአብሔር ፍርዶች የተሰጡ ዝርዝር ጉዳዮች

ሦስተኛ ቀን፡-

ራእይ 7:1-8

የራእይ 7 መግቢያ

ራእይ ምዕራፍ 7 በመጽሐፉ ውስጥ ከሚገኙ እጅግ አስቸጋሪ ምዕራፎች አንዱ ነው። ሕይወታቸውን የሚያደርጉትም በምዕራፉ ውስጥ የምናገኛቸው ቃላት ሳይሆኑ፣ በሁለት ራእዮች የተጠቀሱት ሰዎች ማንነት ነው። ታትመው የተጠበቁት 144,000 ሰዎች እነማን ናቸው? የተጠበቁትስ እንዴት ነው? በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት የሚገኙ እጅግ በርካታ ሕዝቦች እነማን ናቸው? አልፈው የመጡበት ታላቅ መከራ ምንድን ነው? ምሁራን ለእነዚህ ጥያቄዎች በሚሰጡዋቸው መልሶች ይለያያሉ። ብዙውን ጊዜ በዚህ ጉዳይ

ላይ ያላቸው መረዳት ስለ ትንቢትና እስራኤል በትንቢት ውስጥ ስላላት ስፍራ በሚኖራቸው መረዳት ይወሰናል።

21ኛ ጥያቄ፤ የዳንኤል ትመማን ትምህርት አንድ አራተኛ ቀን ጥናት ከልስ። ሰዎች ትንቢትን የሚረዱባቸውን ሦስት ዓበይት መንገዶች ዘርዝር።

የወደፊቱን ክስተት በመረዳቱ በኩል የሚሰጡት ልዩነቶች በሁለት ዓበይት ጉዳዮች ላይ እንደሚመሠረቱ አስቀድመን ተመልክተናል፡- በመጀመሪያ፤ እግዚአብሔር በመጽሐፍ ቅዱስ በተለይም ለእስራኤል የሰጣቸው ትንቢቶች (የተስፋ ቃሎች) አሉ። ዋናው የሚያጋጥመን ጥያቄ እነዚህ ትንቢቶች በቀጥታ የምንረዳቸው ናቸው ወይስ ተምሳሌታዊ ሆነው በመንፈሳዊ ግንዛቤ ለሁሉም የእግዚአብሔር ልጆች፤ ማለትም ለአይሁዶችና ለአሕዛብ ክርስቲያኖች የሚሆኑ ናቸው? የሚል ይሆናል።

ሁለተኛ፤ በወደፊቱ የእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ፤ የእስራኤል ስፍራ የት ነው? እግዚአብሔር የብሉይ ኪዳን ቅጥያ የሆነ አንድ ሕዝብ ብቻ ማለትም ቤተ ክርስቲያን ወይም እውነተኛ መንፈሳዊ አይሁዶች ብቻ ናቸው ያሉት? ወይስ እግዚአብሔር ሁለት ሕዝቦች አሉት? የብሉይ ኪዳን የተስፋ ቃል ያላቸው ሥጋዊ አይሁዶችና ከአይሁዶችና ከአሕዛብ የዳኑ አማኞች የሚገኙባት ቤተ ክርስቲያን? በሌላስ በኩል እግዚአብሔር ያቀደው ለአብርሃም፤ ለዳዊትና ለብሉይ ኪዳን አይሁዶች ቃል ኪዳን እንደገባላቸው መሢሔ የሚገዛበትን መንግሥት በቀጥታ በምድር ላይ ለመመሥረት ይሆን ይሆን? ወይስ በምድር ላይ የሚመሠረት መንግሥት ሳይሆን፤ ለእግዚአብሔር ልጆች ሁሉ የሚሆን መንፈሳዊና ዘላለማዊ መንግሥት ለመመሥረት?

ከእነዚህ ሁለት ክፍሎች የተነሣ የተለያዩ የትንቢት አመለካከቶች ይመነጫሉ። ብዙዎች ክርስቲያኖች እግዚአብሔር በአይሁዶችና በክርስቲያኖች መካከል የነበረውን ክፍፍል እንዳስወገደ ያምናሉ (ኤፌ. 2፡14-17፤ ገላ. 3፡26-29)፤ ስለሆነም ያንኑ ልዩነት ወደፊት መልሶ እንደማያመጣው ይናገራሉ። ስለሆነም፤ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶችንና በተለይ እስራኤልን የሚጠቅሰውን ራእይ 7፡1-8፤ መንፈሳዊ አይሁዶችን ወይም እውነተኛ አማኞችን እንደሚያመለክቱ አድርገው ይተረጉማሉ። በመሆኑም፤ ይህ አመለካከት በሁለት የትንቢት ዕይታዎች ላይ ጎልቶ ይታያል - ኢ - ሺህ ዓመታውያን (ማለትም ኢየሱስ በትክክል በምድር ላይ ለሺህ ዓመታት ይነግሣል ብለው በማያምኑ) እና በቅድመ-ሺህ ዓመታውያን (ኢየሱስ ለሺህ ዓመታት ለመግዛት እንደሚመጣ በሚያምኑ)። እነዚህ ሁለቱም የእግዚአብሔር ሕዝቦች አንድ እንደሆኑና ትንቢቶቹም በቤተ ክርስቲያን መፈጸም እንዳለባቸው ያስተምራሉ። ይሁንና፤ በእነዚህ ቡድኖች መካከል አንድ ዓቢይ ልዩነት አለ። የኢ-ሺህ ዓመታት አማኞች እግዚአብሔር ለሥጋዊ አይሁዶች ምንም ዓይነት ዕቅድ እንዳልነበረውና በኢየሱስ የማመን ዕድል እንዳላቸው አሕዛቦች ሁሉ እንደሆኑ ያስባሉ። ይሁንና፤ ታሪካዊ የቅድመ-ሺህ ዓመታት መንግሥት አማኞች፤ በመጨረሻው ዘመን እግዚአብሔር የበርካታ አይሁዶችን ልብ እንደሚነካና ኢየሱስን መሢሐቸው አድርገው እንደሚቀበሉ ያምናሉ። ይህም ሆኖ፤ እግዚአብሔር በተለየ ዓይነት መንገድ

አያስተናግዳቸውም። ወደ እግዚአብሔር ቤተሰብ ይመጡና አይሁዶችና የአሕዛብ አማኞችም በእኩል ዓይን ይስተናገዳሉ።

ከዚህም በተጨማሪ፣ የቅድመ-ፒህ ዓመታት አመለካከት ካላቸው አማኞች የሚመጣ ሌላ አሳብ አለ። ይህ የ«ዲስፔንሴሽናሊስቶች» (ወቅታዊ አሠራር) ቡድን በመባል ይታወቃል። በዚህ ቡድን ውስጥ የሚመደቡ ክርስቲያኖች፣ እግዚአብሔር በተለያዩ የታሪክ ወቅቶች በተለያዩ ሁኔታ እንደሚሠራ ያምናሉ። ከአብርሃም በፊት ከሰው ልጅ ጋር የሠራበት ሁኔታ በብሉይ ኪዳን ከአይሁዶች ጋር ከሠራበት ይለያል፤ እንዲሁም፣ በቤተ ክርስቲያን ዘመን የሚሠራበት ሁኔታ በብሉይ ኪዳን ዘመን ከሠራበት ልዩ ነው። እነዚህ ወገኖች፣ እግዚአብሔር ለአይሁዶች ብቻ የሰጣቸው በርካታ ትንቢቶች እንዳሉና እነዚህንም ትንቢቶች ሥጋዊ አይሁዶች በሚረዱበት መንገድ ካልፈጸማቸው እግዚአብሔር ሐሰተኛ መሆኑ ነው ይላሉ። ከዚህም በመነሣት እግዚአብሔር ለሥጋዊ አይሁዶችና ለቤተ ክርስቲያን ባሉት ዕቅዶች መካከል ግልጽ ልዩነት ያደርጋሉ። ስለሆነም፣ አሁን የምንኖረው በብሉይ ኪዳን ውስጥ ባልተተነበየው የቤተ ክርስቲያን ዘመን እንደሆነ ይናገራሉ። በዚህ ጊዜ፣ አይሁዶችና አሕዛብ እኩል ሲሆኑ፣ በእምነት ወደ አንድ አካል፣ ቤተ ክርስቲያን ይመጣሉ። ፍጻሜው ከመቃረቡ ጥቂት ቀደም ብሎ፣ እግዚአብሔር የተስፋ ቃል እንደሰጠው (ራእይ 3:10) በራእይ 6-19 ከተመለከተው መከራ ለመጠበቅ ቤተ ክርስቲያኑን ወደ ሰማይ ይወስዳል (ንጥቀት) ይላሉ። ከንጥቀት በኋላ፣ እግዚአብሔር አትኩሮቱን ወደ አይሁዶች በመመለስ፣ በብሉይ ኪዳን ዘመን የሰጣቸውን የተስፋ ቃሎች ቃል በቃል ይፈጽማል። ታላቁ መከራና የፒህ ዓመታት መንግሥት ከተጀመረ እነዚህ የተስፋ ቃሎች ሙሉ ለሙሉ ይፈጸማሉ። ከፒህ-ዓመታቱ የክርስቶስ መንግሥት በኋላ ሁለቱ የእግዚአብሔር ሕዝቦች (ቤተ ክርስቲያንና እስራኤል) ለዘላለም ወደ አንድ አካል ይዋሃዳሉ። ይህንኑ አመለካከት የሚከተሉ ሰዎች፣ ራእይ 7:1-8 ሥጋዊ አይሁዶችን እንጂ መንፈሳዊ አይሁዶችን ማለትም ቤተ ክርስቲያንን እንደማያመለክቱ ይናገራሉ።

እነዚህ በትንቢት ግንዛቤ ላይ የምንመለከታቸው ሁለት የተለያዩ አመለካከቶች፣ አብዛኛው የራእይ መጽሐፍ ክፍል፣ በተለይም ራእይ 7 በሚተረጎምበት ሁኔታ ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። በተጨማሪም፣ ሌሎች ቡድኖች ምን እንደሚያምኑና ይህም የጥናት መዋሪያ መጽሐፍ ለምን የ«ዲስፔንሴሽናል» አቋም እንደሚከተል እንገልጻለን።

የራእይ መጽሐፍ በከፍተኛ ጥንቃቄ የተዋቀረ መጽሐፍ ነው። በምድር ላይ የሚወርዱ ሦስት ተከታታይ ፍርዶች - ማኅተሞች፣ መለኮቶችና ጽዋዎች - መላእክር ይዘው የሚጓዙ ናቸው። ሁለቱም የማኅተምና የመለኮት ፍርዶች በተከታታይ ስድስት ፍርዶችን ያሳያሉ። ከዚያም የፍርዱን ጉዳይ ተወት አድርገው ወደ ሌላ ጉዳይ ያተኩራሉ። ይህ ጣልቃ-ገብ መልእክት የሚተላለፈው፣ ምናልባትም ሰዎች ስለ ፍርዶች በሚሰሙበት ጊዜ፣ ታላቅ የመጠባበቅ ስሜት ለመፍጠር ይሆናል። የመጨረሻውን ፍርድ ለመሰማት ሲጠባበቁ፣ የሌላ ነገር ራእይ ይቀርብላቸዋል። ይህንኑ ጣልቃ-ገብ መልእክት እየተከታተሉ፣ ሰባተኛው ማኅተም ወይም ሰባተኛው መለኮት ምን ያመጣ

ይሆን? እያሉ ያሰቡ ነበር። እነዚህ ሰባተኛ ማኅተሞችና መለኮቶች ሌላ የፍርድ መድረኮችን ይከፍታሉ - ከማኅተሞች የመለከት ፍርዶች፣ ከዚያም የጽዋ ፍርዶች። ይህ አካሄድ በመጨረሻዎቹ የጽዋ ፍርዶች ላይ ያበቃል። ምንም ዓይነት ጣልቃ-ገብ መልእክቶች ያልቀረቡ ሲሆን፣ የእግዚአብሔር ቁጣ በሙሉ በምድር ላይ እስኪፈስና የእግዚአብሔር ዕቅዶች እስኪፈጸሙ ድረስ፣ ፍርዶች ተራ በተራ እየተቀያየሩ በፍጥነት ይፈጸማሉ።

ራእይ 6 በሚከተለው ጥያቄ ይደመደማል - «ታላቁ የቁጣው ቀን መጥቶአልና፣ ማንስ ሊቆም ይችላል?» አስጨናቂዎቹን የማኅተም ፍርዶች ከተመለከቱ በኋላ፣ ክርስቲያኖች በዚህ የመከራ ጊዜ ውስጥ አንድ ሰው ይድን ይሆን? ብለው መደነቃቸው አይቀርም። አሁን እግዚአብሔር በሁለት የራእይ 7 ራእዮች ለዚህ ጥያቄ መልስ ይሰጣል። ራእይ 7 በስድስተኛውና በሰባተኛው ማኅተም መካከል ጣልቃ የገባ አሳብ ነው። እግዚአብሔር የከፋ ስደት በሚኖርበት ጊዜም እንኳ ሥራው፣ ማለትም የወንጌሉ ሰበካ እንደሚቀጥልና አሁንም ሰዎች እንደሚድኑ ይገልጻልናል። ራእይ 6 እግዚአብሔር ፈራጅ ብቻ ሳይሆን፣ በመከራ መካከል ምሕረቱን የሚገልጽ አፍቃሪ አምላክ መሆኑን ያሳያል።

ራእይ 7:1-8

22ኛ ጥያቄ፤ ኤፌሶን 1:13-14፤ 4:30 አንብብ። ሀ) እነዚህ ጥቅሶች መንፈስ ቅዱስ ክርስቲያኖችን በማተም ስለሚሰጠው አገልግሎት ምን ይላሉ? ለ) ለክርስቲያኖች መታተም ማለት ምን ይመስላል? ሐ) ይህ ክርስቲያኖች ለሆንን ሁሉ መጽናኛ የሚሆነው እንዴት ነው?

በአዲስ ኪዳን አማኞች ሁሉ በመንፈስ ቅዱስ እንደታተሙ ተገልጿልናል። በጥንት ዘመን፣ አንድ ሰው አንድን ሕጋዊ ሰነድ በመጠቀሙ ወደ ክብነት ያጥፍና ዙሪያውን በሲባት ያስር ነበር፤ ከዚያም በሰነዱ ላይ ርጥብ ሸክላ ያኖርና በርጥቡ ሸክላ ላይ ደግሞ የባለቤቱን ቀለበት በመጫን ምልክት ያደርጋል። ይህም ሰነዱ እውነተኛ እንደሆነ ከማመልከቱም በላይ፣ ሌሎች ሰነዱን ገልጠው እንዳያነቡ ይከላከል ነበር። (ይህም አንድን ይፋዊ ፖስታ አትሞ፣ ከፖስታው ላይ የመንግሥትን ማኅተም ከማስቀመጡ ጋር ተመሳሳይ ነው።)

መጽሐፍ ቅዱስ በመንፈስ ቅዱስ እንደታተምን ሲናገር፣ በርካታ ነገሮችን ማለቱ ነው። ሀ) የእግዚአብሔር ንብረቶች እንደሆንን፣ ለ) መንፈስ ቅዱስ እንደሚጠብቀንና ሐ) ተስፋ ወደ ተገባልን ቤት ወይም ውርስ ማለትም መንግሥተ ሰማይ ለመድረስ ከእግዚአብሔር ዘንድ ዋስትና እንደተሰጠን ያመለክታል። ይህም በብዙዎች ክርስቲያኖች ልብ ውስጥ የሚጉላላውን ፍርሃትና «ጭንቀት ሊያስወግድ ይገባል። ለመሆኑ እስከ መጨረሻው ድረኑ ይሆን? ወይስ በሚፈጽሙት ኃጢአት ምክንያት ደኅንነታቸውን ያጡ ይሆን? እግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ እንደታተምን ይነግረናል። የእርሱ ነገና እግዚአብሔር ወደ መንግሥተ ሰማይ እንደምንደርስ ተስፋ ይሰጣል። ይህ በጥረታችን ላይ የሚወሰን አይደለም፤ ይሁንና፣ እውነተኛ ደኅንነት ከተቀበልን፣ እግዚአብሔር በእምነት አጽንቶ ሊያቆመን ተስፋ ይሰጣል።

እስከ መጨረሻው ታምነን የመቆማችን እውነታ፡ በእግዚአብሔር መታተማችንን ያረጋግጣል።

ራእይ 7:1-8 ስለ 144,000 ሰዎች የተሰጠ ትንቢት ነው። ይህም እግዚአብሔር ያተማቸውን ሰዎች እንደሚጠብቅ የሚያመለክት የተስፋ ቃል ነው። የእግዚአብሔር በመሆናቸው፡ ወደ መንግሥተ ሰማይ እንደሚደርሱና ለታማኝነታቸው የተዘጋጀላቸውን ሽልማት እንደሚቀበሉ ዋስትና ይሰጣቸዋል።

23ኛ ጥያቄ፤ ራእይ 7:1-8 አንብብ። ሀ) ይህንን ራእይ በአእምሮህ ለመቅረጽ ሞክር። ይህ ራእይ ለዮሐንስ ያስተላለፈለት መልእክት ምን ይመስልሃል? እንዴት ያበረታታዋል? ለ) አራቱ መላእክት የት ነበሩ? (ራእይ 7:2-3)። መ) የታተሙት እነማን ናቸው? (7:4-8)። ሠ) ይህ የሰዎ ገርገር በዘፍጥረት 46:8-24 ከተመለከተው የያዕቆብ ልጆች ገርገር የሚለየው እንዴት ነው? ረ) የታተሙት ለምን ነበር? ሰ) መልእክታቸው ምን ነበር? ሸ) የተሰጣቸው ምን ዓይነት ማኅተም ነበር? (7:3፤ 14:1)። ቀ) ይህንን ማኅተም የሰይጣን ተከታዮች ከተቀበሉት ምልክት ጋር አነጻጽር (ራእይ 13:16-18)። የሚመሳሰለው ወይም የሚለያየው እንዴት ነው? በ) ማኅተማችን ምንድን ነው? (ኤፌ. 1:13-14፤ 4:30)። የመታተማችን ዓላማው ምንድን ነው?

በዚህ ራእይ ዮሐንስ በምድር ላይ የሚፈጸሙትን ነገሮች ሊመለከት ሳለ፡ አራት መላእክትን አየ። እነርሱም በአራቱ የምድር ማዕዘናት፡ ማለትም በአይሁዶች ግንዛቤ በሰሜን፡ በደቡብ፡ በምሥራቅና በምዕራብ ቆመው ነበር። ይህ አገላለጽ አራቱ መላእክት በምድር ላይ የሚፈጸሙትን ክስተቶች ሁሉ እንደሚቆጣጠሩ ያመለክታል። ሁሉም ነገር በእነርሱ ቁጥጥር ሥር ነበር።

[በራእይ መጽሐፍ ሁሉ፡ በዓይን የማይታዩ መንፈሳዊ የእግዚአብሔር አገልጋዮች በምድር ላይ በሚፈጸሙ ክስተቶች ውስጥ የማያቋርጥ ድርሻ እንዳላቸው መገለጹን ልብ በል። እኛ ላናቸው እንችላለን፤ ይሁንና፡ በማይታየው ዓለምም ሆነ በምንኖርበት ዓለም፡ የእግዚአብሔርን ዕቅዶች ለመፈጸም ባለማቋረጥ በመሥራት ላይ ይገኛሉ።]

እነዚህ አራት መላእክት አራቱን የፍርድ ነፋሳት ያግዱ ነበር። በብሉይ ኪዳን ውስጥ፡ ነፋስ አንዳንድ ጊዜ የፍርድ ተምሳሌት ሆኖ ተገልጿል (ኤር.4 ከቁጥር 11 ጀምሮ፤ 49:36)። እነዚህ ነፋሳት ፍርድን እንደሚያመለክቱ እናውቃለን፤ ይሁንና፡ ምን ፍርድ እንደሚያመለክቱ አናውቅም። ፍርዶቹ ምድርን፡ ባሕርንና የምድርን ዛፎች እንደሚያጠቁ ተገልጿል።። በዚካርያስ 6:5 አራቱ ፈረሶች «የሰማይ ነፋሳት» ተብለው ስለተጠሩ፡ «ነፋሳቱ» አራቱን የመጀመሪያ የማኅተም ፍርዶች ሊያመለክቱ ይችላሉ። በተጨማሪም በኋላ ላይ እንደምንመለከታቸው የመለከትና የጽዋ ፍርዶች በምድር ላይ ሲወርዱ፡ «ነፋሳቱ» ወደፊት የሚመጡትን የእግዚአብሔርን ፍርዶች የሚያመለክቱ ይመስላል። በመሆኑም አሁንም እግዚአብሔር በምድር ላይ በሚወርዱ ፍርዶች ላይ ያለውን ቁጥጥር

እንመለከታለን፤ እነዚህ ፍርዶች አገልጋዮቹ ሳይታተሙ በፊት እንዲመጡ አይፈቅድም።

እነዚህ መላእክት ምድርን ለማውደም ከመጀመራቸው በፊት፥ ሌላ መልአክ ከምሥራቅ ብቅ ይላል። ይህ መልአክ ማን እንደሆነ አናውቅም። አንዳንዶች ይህ መልአክ የክርስቶስ ተምሳሌት እንደሆነ ይናገራሉ። ይሁንና ከሁሉም የሚልቅ አንድ ያልታወቀ ኃያል መልአክ ይመስላል። ከምሥራቅ አቅጣጫ መምጣቱ የእግዚአብሔር በረከት ካለበት ስፍራ መምጣቱን በተምሳሌትነት ሊያመለክት ይችላል። ይኸውም አንዱም ከምሥራቅ በኩል የምትወጣው ፀሐይ የእግዚአብሔር የበረከት ምልክት ስለሆነች ሲሆን፥ በሌላ በኩል ደግሞ የእግዚአብሔር ዙፋን የሚገኝበትን መንፈሳዊ የጽዮን ተራራን ያመለክት ይሆናል፤ ምክንያቱም አይሁዶች ብዙውን ጊዜ ቤተ መቅደሱና ኢየሩሳሌም በስተ-ምሥራቅ እንደሚገኙ ስለሚያስቡ ነው። ይህ መልአክ ለእግዚአብሔር ታማኞች የነበሩትን ሰዎች ግንባሮች የሚያትምበትን የእግዚአብሔርን ማኅተም ይዞ ነበር። ይህ መልአክ 144,000ዎቹን «የአምላካችንን ባሪያዎች... ከእስራኤል ልጆች ነገድ ሁሉ» የማተሙን ተግባር እስኪፈጽም ድረስ፥ አራቱ መላእክት የእግዚአብሔርን ነፋሳት (ፍርድ) እንዳይለቁ አዞአቸዋል።

24ኛ ጥያቄ፤ ሕዝቅኤል 9:4-11 አንብብ። ሀ) በዚህ ስፍራ የሚገኘው ምንባብ ከራእይ 7 ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? ለ) የማኅተሙ ትርጉም ምን ይመስላል?

የእግዚአብሔር የሆኑትን ሰዎች የማተሙ አሳብ የመነጨው ከሕዝቅኤል 9:4-7 ነው። በዚህ ስፍራ መልአኩ የእስራኤላውያንን አለመታመን የተጸየፉትንና በጊዜው ይዘወተር የነበረውን የጣዖት አምልኮ የተቃወሙትን ሰዎች ግንባሮች በልዩ ማኅተም ሲለይ እናነባለን። እነዚህ ታማኝ የእግዚአብሔር ተከታዮች ነበሩ። በሕዝቅኤል ዘመን በነበሩ አይሁዶች ግንባሮች ላይ የተደረገው ምልክት «ታው» ተብሎ የሚጠራና በመስቀል ቅርጽ የተሠራ መሆኑ አስገራሚ ነው። ይህም ምልክት በኋላ የአይሁድ ክርስቲያኖች የክርስቲያንነታቸው ምልክት አድርገው የተጠቀሙበት ነው። ለእኛም ቢሆን የኢየሱስ የመሆናችን ምልክቱ የመስቀሉ ምልክት ነው። የእርሱ ንብረት እንሆን ዘንድ ለኢየሱስ የተገዛነው በመስቀሉ ነው (2ኛ ጴጥ. 2:1፤ 1ኛ ቆሮ. 6:20)። ያ መስቀል በአንገታችን ዙሪያ ወይም በግድግዳ ላይ የምንሰቅለው ጌጥ አይደለም። የክርስቲያን እውነተኛ ምልክት ለእግዚአብሔርና ለሌሎች ያለው ፍቅር፥ የመስቀሉን መንገድ ማለትም የክርስቶስን የመሠቃየቱን ፈለግ ለመከተል ያለው ፈቃደኝነት፥ በአጠቃላይ ፈሪሃ-እግዚአብሔር የሚንጸባረቅበት ባሕርይ ነው። እነዚህ የኢየሱስ መሆናችንን የሚያሳዩ ምልክቶች ናቸው።

የራእይ መጽሐፍ ሁለት ዓይነት የታተሙ ሰዎች እንዳሉ ያስተምራል። በመጀመሪያ፥ የእግዚአብሔር አገልጋዮች የሆኑ ክርስቲያኖች ሁሉ ታትመዋል። በራእይ እግዚአብሔር 144,000ዎቹን በልዩ ማኅተም እንደሚያትም ተገልጿልናል። እነዚህ 144,000ዎቹ የእግዚአብሔርንና የበጉን

ስም ተቀብለዋልና (14:1)። በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምኑ ለመሆናቸው ግልጽ ነው።

ሁለተኛ፡ በአውሬው ምልክት የታተሙ ሰዎችም አሉ (13:16-18)። እነዚህ በኢየሱስ ክርስቶስ ለማመን የማይፈልጉ ሰዎች ናቸው። በመሆኑም፤ የዚህ ዓለም አምላክ የሆነው የሰይጣንና የሐሳዊ-መሢሕ ንብረቶች ናቸው።

ከሚከተለው ሠንጠረዥ፡ በራእይ መጽሐፍ የአውሬውን ምልክት የተቀበሉና የኢየሱስን ምልክት የተቀበሉትን ሰዎች አወዳድር፡-

የክርስቶስ ምልክት	የአውሬው ምልክት	ጥቅስ
በእግዚአብሔር መልአክ የተሰጠ ምልክት	በሰይጣን አውሬ የተሰጠ ምልክት	7:3;13:16-17
የአውሬውን ምልክት ባለመቀበላቸው ከፍተኛ የኢኮኖሚ ማዕቀብ ይደርስባቸዋል	በአውሬው ምልክት በመጠቀም ለመግዛትና ለመሸጥ ይችላሉ	13:16-17
ከተወሰኑ የእግዚአብሔር የመለከት ፍርዶች ይጠበቃሉ	ከእግዚአብሔር ፍርድ አይጠበቁም	9:4
የእግዚአብሔር ጸጋ መገለጫዎች	የእግዚአብሔር ቁጣ መገለጫዎች	14:9-11
የቁጣ ጽዋ አይደርስባቸውም	የቁጣው ጽዋ ይደርስባቸዋል	16:2
በአውሬው አይታለሉም	በአውሬው ይታለላሉ	19:20
ከክርስቶስ ጋር ለሺህ የመታት ይነግሣሉ።	ከክርስቶስ ዘላለማዊ ፍርድ ይቀበላሉ።	20:14

ምንም እንኳ ይህ ትምህርት በመጨረሻው ዘመን የሚፈጸም ቢሆንም፤ የሐንሰ ክርስቲያኖች እንዲገነዘቡ ከፈለጋቸው ነገሮች አንዱ ዛሬ ስለ ያዙት ማኅተም እንዲገዳቸው ነው። የክርስቶስን ወይም የሰይጣንን ምልክት ሊቀበሉ ይችላሉ። የአውሬውን ምልክት የተቀበለ ማንም ቢሆን የእግዚአብሔርን ፍርድ ይጋፈጣል። አንድ ሰው የአውሬውን ምልክት እንደተቀበለ የሚያረጋግጡልን ውሸተኛ ጣዖታትን ማምለኩ፤ ወሲባዊ ግድፈት መፈጸሙ፤ የተሳሳተ ትምህርት መከተሉ፤ ወዘተ... ናቸው። የኢየሱስ ምልክት ያላቸው ሰዎች ደግሞ አዘውትረው በሐሰት ትምህርት የማይጠመዱ፤ የምጣኔ ሀብት ማዕቀብ ቢጣልባቸው ወይም ሌላም ዓይነት ስደት ቢደርስባቸው ለኢየሱስ የሚታመኑና ሕይወታቸውን ለእርሱ አሳልፈው ለመስጠት የሚፈቅዱ በመሆናቸው ተለይተው ይታወቃሉ።

25ኛ ጥያቄ፤ ዛሬ ሰዎች የሚያከናውኗቸው ተግባራት እንዴት ያላቸውን ምልክት እንደሚያሳይ አንዳንድ ማብራሪያዎችን ሰጥ።

የእግዚአብሔርን ማኅተም በመያዙ፤ መልአኩ የእግዚአብሔር የሆኑትንና በጥበቃው ሥር የሚያድሩትን ሰዎች የማተም ሥልጣን ነበረው። ማኅተሙ እግዚአብሔር ለሕዝቡ የተለየ ፍቅርና ዕቅድ እንዳለው የሚያሳይ ምልክት ነው። በሰይጣን ተከታዮች ቢሰደዱና በሰማዕትነት ቢያልፉም እንኳ ክርስቲያኖች ከማናቸውም ከእግዚአብሔር ዘላለማዊ ቁጣ እንደሚጠበቁ ሊተማመኑ ይችላሉ። እንዲሁም ደግሞ፤ ያተማቸው ማኅተም በሰማይ እግዚአብሔርን ወደሚያገለግሉበት ስፍራ የመድረስ ዋስትና እንደሚሰጣቸው ሊተማመኑ ይችላሉ። ራእይ 14:1 እና 22:4 የእግዚአብሔር ስም በግምባሮቻቸው ላይ እንደተጻፈ ይናገራል።

መልአኩ ለዮሐንስ ከእያንዳንዱ የእስራኤል ነገድ 12,000፤ በአጠቃላይ 144,000 ሰዎች እንደሚታተሙ ነግሮታል። ይህንኑ ምንባብ ቀረብ ብለን ስንመረምር፤ የሚከተሉትን እውነቶች እናገኛለን፡-

ሀ. የተመረጡ ጥቂት ሰዎች ብቻ በእግዚአብሔር እንደሚታተሙ የሚያመለክት ነገር የለም። መልአኩ ማኅተሙ በእግዚአብሔር ባሪያዎች ግንባሮች ላይ እንደሚሆን እንደተናገረ ልብ በል፤ ይህም ለተወሰኑ የእግዚአብሔር ባሪያዎች ብቻ እንደሚደረግ የሚያመለክት አይደለም።

ለ. ቁጥር 144,000 የሁለት እውቅ ተምሳሌታዊ ቁጥሮች (12 እና 10) አጠቃቀም ነው። 144 በእግዚአብሔር አገዛዝ ወይም መንግሥት ውስጥ የተመለከትነው ቁጥር ሲሆን፤ የ12 ካሬ (12x12) ነው። 10 ወይም ካሬው 100 (10x10) ወይም ኪዩቡ 1000 (10x10x10) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተደጋጋሚ ፍጹምነትን ለማመልከት ተገልጾ ይገኛል። (ለምሳሌ፤ ራእይ 20:6)። ይህም ዮሐንስ በትክክል 144,000 ሰዎች ብቻ ሳይሆን፤ ዳሩ ግን በተምሳሌት ስለ ሙሉ ወይም ጠቅላላው የእግዚአብሔር ሕዝብ እንደሚናገር ፍንጭ ይሰጠናል። ይህ ቁጥር በታላቁ መከራ ውስጥ የሚያልፉትን የእግዚአብሔርን ሰዎች ጠቅላላ ቁጥር የሚወክል ይመስላል።

ሐ. መልአኩ «የእስራኤል ነገዶች ሁሉ» በተወካይነት እንደሚቀርቡ በአጽንኦት ይናገራል። ወደ በኋላ የእስራኤል ነገዶች እነማን እንደሆኑ የሚናገሩትን የተለያዩ አሳቦች እንመለከታለን። ይሁንና፤ ይህ ከእግዚአብሔር ሕዝብ አንዳቸውም እንደማይሳድሉ ያመለክታል። የእግዚአብሔር ልጆች የሆኑት ሁሉ ይታተማሉ።

መ. ምንም እንኳ በመጽሐፍ ቅዱስ የ12ቱ ነገዶች ስም ዝርዝር በተመሳሳይ መልኩ የተጠቀሰው በጥቂት ስፍራዎች ብቻ ቢሆንም (ለምሳሌ፤ ዘፍ. 46፤ 49፤ ዘጸ. 1፤ ዘኁል. 1፤ ዘዳ. 27፤ ኢያሱ 13-19፤ 1ኛ ዜና 2)፤ በራእይ 7 የቀረበውን ዝርዝር በተመለከተ ግን አንዳንድ ለየት ያሉ ነገሮች አሉ።

1. ይሁዳ የመጀመሪያውን ስፍራ ይዟል - በመጽሐፍ ቅዱስ ሁሉ በየትኛውም ስፍራ የቀዳሚነት ስፍራ ያልተሰጠ ሲሆን፤ ይኼኛው አቀማመጥ የተፈለገው ኢየሱስ፤ መሢሔ ንጉሥ ከይሁዳ ነገድ ስለመጣ

ይሆናል (ራእይ 5:5፤ ዕብ. 7:13-14)። የአይሁድ ካህናት መንፈሳዊ ሥልጣናቸውን በሌሎች ነገዶች ላይ ለማጋነን ይፈልጉ ስለነበር፤ ሌዊ በመጀመሪያው ስፍራ መጠቀሱ የተለመደ ነበር፤ በመሆኑም፤ በዮሐንስ ዘመን ለነበሩ አይሁዶች ይህ አቀማመጥ እንግዳ ሳይሆንባቸው አይቀርም።

2. ዳን አልተጠቀሰም - ለዚህ በምክንያትነት የሚቀርቡ በርካታ አስተሳሰቦች አሉ፡- በመጀመሪያ፤ የቀድሞዋ ቤተ ክርስቲያን ሐሳዊ-መሢሕ የሚመጣው ከዳን ወገን እንደሚሆን ታምን ነበር። ሁለተኛ፤ ወደ ፍልስጥኤም ምድር ከገቡ በኋላ አይሁዶችን ወደ ጣሮት አምልኮ የመራው የዳን ነገድ ነበር (መሳ. 18:18-19)።

3. ኤፍሬም አልተጠቀሰም - ይህ የሆነው ምናልባት በተከፋፈለው የእስራኤል መንግሥት ወቅት፤ ብዙዎቹ የሰሜኑ መንግሥት ነገሥታት የመጡበት የኤፍሬም ነገድ በጣሮት አምልኮ ተይዞ ስለ ነበር ይሆናል (ሆሴ. 4:17ን ተመልከት)።

ምናልባት ዮሐንስ ዳንንና ኤፍሬምን ከዝርዝሩ ያስወገደው፤ በጣሮት አምልኮና በወሲባዊ ግድፈት የሚፈተኑትን ሰዎች ከተመረጠው የእግዚአብሔር ሕዝብ እንደሚወገዱ ለማስጠንቀቅ ይሆናል፤ በመሆኑም፤ በእነዚህ አስከፊ ኃጢአቶች ከተጠመዱ፤ የአውሬውን ምልክት በተቀበሉ ሰዎች ላይ የሚወርደውን ፍርድ ይቀበሉ ነበር። እግዚአብሔር የጣሮት አምልኮ የሚፈጽሙ ሰዎች ሰማቸው እንደሚፋቅ ተናግሮአል። ዳንና ኤፍሬም በራእይ 7 ውስጥ ያልተጠቀሱት ለዚህ ይሆናል፤ ይሁንና በርግጠኝነት የምናውቀው ነገር የለም።

4. 12 ነገዶችን ለመሙላት ሌዊ፤ ዮሴፍና ምናሴ ተጠቅሰዋል። በመሠረቱ የሌዊ ስም በብሉይ ኪዳን እንደማይጠቀስ ታስታውሳለህ፤ ይኸውም ሌዊ የካህናት ዘር በመሆኑና መሬትን በርስትነት ስላልተቀበለ ነው። ብዙውን ጊዜ የዮሴፍ ስም በሁለት ልጆች ተተክቶ ይገኛል - በኤፍሬምና በምናሴ። ይህም ዮሴፍ ሁለት እጥፍ ርስት እንደሚቀበል የተናገረውን የያዕቆብን የተስፋ ቃል ለማንጸባረቅ ነው። ሆኖም ግን ዮሐንስ ነገዶችን ለምን በዚህ መልኩ እንደዘረዘራቸው አናውቅም።

ሠ. 144,000 የእስራኤል ሕዝብ ጠቅላላ ቁጥር አይደለም። ይልቁንም፤ ከእስራኤል እንደ እግዚአብሔር ምርጥ የተወሰዱትን ብቻ ያጠቃልላል።

ትልቁ ጥያቄ፤ እንግዲህ እነዚህ 144,000 እነማን ናቸው? የሚል ነው። ለዚህ ጥያቄ በመልስነት የሚሰጡ ሁለት ዓበይት አስተሳሰቦች አሉ።

1. ቀጥተኛ አተረጓጎም - 144,000ዎቹ ከታላቅ መከራ ሞት ይጠበቁ ዘንድ፤ እግዚአብሔር ያተመባቸው አይሁዳዊ ክርስቲያኖች ናቸው። ይህ አመለካከት ታላቁ መከራ ከመድረሱ ጥቂት ቀደም ብሎ ቤተ ክርስቲያን እንደምትነጠቅ ያስተምራል። በታላቁ መከራ ጊዜ እግዚአብሔር አትኩሮቱን ወደ አይሁዶች ይመልሳል። 144,000

አይሁዶች ይድኑና የወንጌልን አገልግሎት በማካሄድ ሌሎችን ለክርስቶስ ይማርካሉ። ለዚህ እምነት የሚቀርቡ ምክንያቶች አሉ፡-

ሀ. በአዲስ ኪዳን «እስራኤል» የሚለው ቃል ከቶውንም ቤተ ክርስቲያንን ለመጥቀስ አላገለገለም። እንዳውም ቃሉ በግልጽ አገልግሎት ላይ የዋለው በቀጥታ ለያዕቆብ ልጆች ነው። ጳውሎስም በመንፈሳዊ አይሁዶችና በሥጋዊ አይሁዶች መካከል ግልጽ ልዩነት ያደርጋል (ሮሜ 2:28-29 ከ9:8 ጋር አወዳድር)፤ «እስራኤል» የሚለውን ቃል በኢየሱስ የሚያምኑትን አይሁዶች (ሮሜ 9:6) ወይም በእምነታቸው ልዩነት ሳያደርግ ሁሉንም አይሁዶችን ለመጥቀስ ይጠቀምበታል (1ኛ ቆሮ. 10:18)።

ለ. ዮሐንስ 12 ነገዶችን በግልጽ መዘርዘር፣ ይህ በቀጥታ እስራኤልን እንጂ ቤተ ክርስቲያንን በመወከል ያለመሆኑን ያመለክታል። አለዚያ 12 ነገዶችን መዘርዘሩ እርባና ያለው አይመስልም።

ሐ. ዮሐንስ ጳውሎስ አንድ ቀን እስራኤል በኢየሱስ እንደምታምን በሮሜ 11:25-29 የገለጸበት ሁኔታ ሊፈጸም መጀመሩን እያሳየ ነበር።

2. ተምሳሌታዊ አተረጓጎም - 144,000ዎቹ በአይሁዶችና በአሕዛብ የተገነባችውን መንፈሳዊ እስራኤል፣ ማለትም ቤተ ክርስቲያንን በተምሳሌትነት ይወክላሉ። ይህ አመለካከት ዮሐንስ ሥጋዊ አይሁዶችን ሳይሆን፣ ዳሩ ግን በእምነታቸው እንደ አብርሃም የሆኑትን መንፈሳዊ አይሁዶች እንደሚያመለክት ያስተምራል። ይህም በታላቁ መከራ ጊዜ የዳኑትን ሰዎች ብዛት ወይም በዘመናት ሁሉ የዳኑትን ሊያመለክት ይችላል። የዳን አለመጠቀስ፣ በዚህ ጊዜ በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል ምንም ዓይነት ክፋት እንደማይኖር ያሳያል። ለዚህም አመለካከት የሚከተሉት ምክንያቶች ይጠቀሳሉ፡-

ሀ. ክርስቲያኖች መንፈሳዊ አይሁዶች ናቸው የሚለው ትምህርት በርካታ የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች የተረዱት አሳብ ነው። ክርስቲያኖች የአብርሃም ዘር (ገላ. 3:29)፣ እውነተኛ ግርዘትን የተቀበሉና (ፊልጵ.3:3)፣ እንዲሁም የእግዚአብሔር እስራኤል (ገላ. 6:16) ተብለዋል። (ማስታወሻ - የገላትያ 6:16 አሳብ አይሁዶችን ወይም ቤተ ክርስቲያንን እንደሚያመለክት ያከራከረ ጉዳይ ነው።) ክርስቲያኖች እውነተኛ አይሁዶች ናቸው (ሮሜ 2:29)።

ለ. በራእይ መጽሐፍ ሁሉ፣ ዮሐንስ በእውነተኛ አይሁዶችና ውሸተኛ አይሁዶች መካከል ግልጽ ልዩነት ያደርጋል። እውነተኛ አይሁዶች ከአይሁድም ሆነ ከአሕዛብ መሢሔ ኢየሱስን የሚከተሉ ክርስቲያኖች ነበሩ፤ ውሸተኛ አይሁዶች ግን የኢየሱስን መሢሔነት ያልተቀበሉና ዳሩ ግን በትውልዳቸው አይሁዶች የሆኑ ናቸው (ራእይ 2:9፣ 3:9)።

ሐ. ይህ በዚህ ራእይና ከታላቁ መከራ የመጡትን በርካታ ሕዝቦች በሚያመለክተው ራእይ መካከል አንድነትን ይፈጥራል (ራእይ 7:9-17)። አለበለዚያ በእነዚህ ሁለት ራእዮች መካከል ያለውን ግንኙነት መረዳቱ አስቸጋሪ ይሆናል። 144,000ዎቹ አይሁዶች ብቻ እንደሆኑ ካመንን፣ በታላቁ

መከራ ጊዜ አይሁዶች ብቻ እንደሚታተሙና መላው አሕዛብ ግን እንደማይታተሙ መግለጻችን ነው።

መ. አዲሲቱ ኢየሩሳሌም የአይሁዶች ብቻ ሳትሆን፤ የቤተ ክርስቲያንም መኖሪያ ነች (ራእይ 21:2)። ሆኖም ግን በዚያ የምትገኘው ቤተ ክርስቲያን ብቻ አይደለችም፤ ዮሐንስ አይሁዶች ከቤተ ክርስቲያን ጋር አንድ መሆናቸውን በ12ቱ ነገዶች ተምሳሌትነት ያቀርባል።

ሠ. ዮሐንስ 12ቱ ነገዶች በተለምዶ የሚዘረዘሩበትን መንገድ የቀየረበት አንደኛው ምክንያት፤ ለክርስቲያኖች እርሱ የሚናገረው ስለ ሥጋዊ አይሁዶች እንዳልሆነ ለመግለጽ ነው።

ረ. አዲስ ኪዳን በብሉይ ኪዳን ገለጻዎች አዘውትሮ መጠቀሙ የሚያመለክተን ለአይሁዶች የተገቡትን የተስፋ ቃሎች እንዴት በክርስቲያኖች እንደሚፈጸሙ ለማሳየት ነው። [ለምሳሌ፤ ክርስቲያኖችም የእግዚአብሔር መንግሥትና የእግዚአብሔር ካህናት ናቸው ተብለዋል (ዘጸ. 19:6፤ 1ኛ ጴጥ. 2:9፤ ራእይ 1:6)]።

እነዚህ አመለካከቶች እያንዳንዳቸው የየራሳቸው ድክመቶችና ጥንካሬዎች አሏቸው። የምንመርጠው አመለካከት፤ እስራኤል በወደፊቱ የእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ስላላት ስፍራ በሚኖረን እምነት ላይ ይወሰናል።

እነዚህ 144,000ዎቹ ምስክሮች ወይም በመከራው ጊዜ የመንግሥትን ወንጌል የሚሰብኩ ይሆናሉ። ለብክታቸውም በርካታ ነፍሳትን ያድናል (ራእይ 7:9)። ብዙዎችን ወደ ክርስቶስ ለመመለስ ምስክሮቹ ይሆኑ ዘንድ፤ እግዚአብሔር ከሚመጡ ፍርዶች እንዲጠበቁ ፈልጓል።

[ማስታወሻ - የይሖዋ ምስክሮች (ጆሻዎች) ይህንኑ ጥቅስ በመጠቀም፤ 144,000 ሰዎች ብቻ መንግሥተ ሰማይን ይወርሳሉ ብለው ያስተምራሉ። 144,000 ተከታዮች ሲድኑ፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ለእነርሱ ይመጣላቸዋል ባሉት ናቸው። ይሁንና፤ ማንም እነዚህ 144,000ዎች እነማን እንደሆኑ ስለማያውቅ፤ በርካታ የይሖዋ ምስክር መሪዎች በዚህ ቁጥር ላይ ለመጨመር ተገደዋል። የሰባተኛው ቀን አድቬንቲስት ተከታዮችም በበኩላቸው፤ እነዚህ 144,000ዎች ታማኝ የሰንበት አካባሪዎች ናቸው ይላሉ። ሌሎችም እንዲሁ ለዚህ ለ144,000 የተለያየ አተረጓጎም አላቸው። ይሁንና፤ እነዚህ አንድም የቤተ ክርስቲያን ተምሳሌት አሊያም ሥጋዊ አይሁዶች ናቸው ከማለት በቀር፤ ማንኛውም ሌላ አመለካከት ከመጽሐፍ ቅዱስ ድጋፍ ሊያገኝ አይችልም።]።

ምንም እንኳ ክርስቲያኖች ይህ ምንባብ ማንን እንደሚያመለክት ሁልጊዜም መከራከራቸው ባይቀርም፤ የምንባቡን ቀዳሚ አስተምህሮ ልብ ልንል ይገባል። ሁልጊዜም በዓለም ላይ እንደ ኔሮ፤ ስታሊን፤ ሒትለር፤ ወይም መንግሥቱን የመሳሰሉ ጨካኝ መሪዎች «አውሬዎች» ይነሣሉ። እነዚህ ምልክቱን በተከታዮቹ ላይ ደደረገው የሰይጣን ወኪሎች ናቸው። ይሁንና፤ እግዚአብሔር ኢየሱስን የሚከተሉትን ያውቃል። አንድ ሰው

በክርስቶስ እንዳመነ፤ መንፈስ ቅዱስ በእግዚአብሔር ሰው ልብ ውስጥ በማደር ስለሚያትመው የእግዚአብሔር ማኅተም በላያቸው ላይ ይኖራል (ኤፌ. 1:13-14፤ 4:30)። ይህ በግንባርቻችን ላይ በግልጽ የሚታይ ምልክት ሳይሆን፤ ጻፉ ግን በባሕርያችን ውስጥ የሚታይ ነው። የማኅተሙ ዓላማ የክርስቶስ መሆናችንንና በእርሱ መጠበቃችንን ማሳየት ነው። እግዚአብሔር በሕይወታችን ውስጥ የሚፈጸሙትን መከራዎች የሚገድብ ሲሆን፤ ለዘላለም ከእርሱ ጋር ለመኖር ወደ ሰማያዊ ስፍራ እንደምንሄድ ዋስትና ይሰጠናል። ለእዚህ እንደ 144,000ዎቹ ሁሉ፤ እኛም ልንመስክርለት ይገባል።

የሐንስ ምዕራፍ 6ን፡ «ታላቁ የቁጣው ቀን ደርሶአልና፤ ማንስ ሊቆም ይችላል?» በሚል ጥያቄ እንደሚመደመው ትዝ ይለናል። ራእይ 7:1-8 ለዚህ ጥያቄ ከፊል ምላሽ የሚሰጥ ይመስላል። የእግዚአብሔር ፍርድ በምድር ላይ በሚገለጽበት በዚያ በጨለማ ጊዜ ሳይቀር በማኅተሙ ያተማቸው ሕዝቦች ይኖራሉ። እነዚህ እውነተኛ የእግዚአብሔር አገልጋዮች ናቸውና ጸንተው ይቆማሉ።

26ኛ ጥያቄ፤ እግዚአብሔር የእርሱ ልጆች የሆኑትን ማወቁ፤ ማተሙና በምድር ላይ ከሚመጣው የቁጣው ትኩሳት ሁሉ መጠበቁ፤ እንዴት ይጽናናሃል?

አራተኛ ቀን፡- ራእይ 7:9-17

27ኛ ጥያቄ፤ ሀ) ስለ መንግሥተ ሰማይ የቀረበ ስብከት ለመጨረሻ ጊዜ የሰማኸው መቼ ነበር? ለ) ስለ መንግሥተ ሰማይ አብዝተን የማንሰብከው ለምንድን ነው? ሐ) ስደት ወይም ሞት ሲያጋጥመን፤ የመንግሥተ ሰማይ እውነታ ክርስቲያኖች የሆንነውን እንዴት ያበረታታናል?

መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቲያኖችን እንደ መናኞች አድርጎ ይገልጻል - ከምድር ወደ ሰማይ የሚጓዙ። በመንገዱ ላይ እምነታችንን የሚፈትኑ በርካታ የተለያዩ መከራዎች ያጋጥሙናል። ይሁንና፤ እርምጃችንን ሳንገታ ጸንተን እንድንጓዝ የሚያደርገን አንድ ነገር ቢኖር፤ በጉዞው መጨረሻ ላይ የምናገኘው የመንግሥተ ሰማይ ዋስትና ነው። ስደት፤ በሽታ፤ ሞትና ረሃብ ሁሉ፤ በዚህች ምድር ላይ በምናደርገው ጉዞ የሚያጋጥሙን እውነታዎች ናቸው። ይሁንና፤ አንድ ቀን አማኞች ሁሉ ወደ መንግሥተ ሰማይ ይደርሳሉ - በዚያን ጊዜም የእግዚአብሔር የቁጣ ቀናትና ፍርዶች ያከትማሉ። ከእንግዲህ ወዲያ ረሃብ፤ ስደት፤ ሞት ወይም ኃዘን አይኖርም። ለዘላለም ከእግዚአብሔር ጋር እንኖራለን።

እግዚአብሔር በምድር ላይ ቁጣውን በሚያወርድበትና እጅግ የጨለሙ ክርስቶች በሚፈጸሙበት በመጨረሻው ዘመን መካከል፤ መንግሥተ ሰማይ በግሩም ሁኔታ ተገልጻለች። ይህ በራእይ መጽሐፍ ውስጥ የምናገኘው ነው። በምድራዊ ሕይወታቸው ታማኞች የነበሩትም በዘላለማዊ ዕረፍታቸው ሐሜት እንደሚያደርጉ ተገልጿል (ራእይ 7:9-17)። እናንተና እኔ ወደ እግዚአብሔር ዙፋን ፊት ስንቀርብ የሚሆነው ነገር በግሩም ሁኔታ ተሥሎአል። በዚያን ጊዜ፤ የጊዜያዊ መከራ ትውስታዎች ይወገዱና

የመንግሥተ ሰማይ ደስታ ብቻ ከእኛ ጋር ይኖራል። ጳውሎስ እንዳለው፤ «ለሰዚህም አንታክትም፤ ነገር ግን የውጭው ሰውነታችን ቢጠፋ እንኳ የውስጡ ሰውነታችን ዕለት ዕለት ይታደሳል። የማይታየውን እንጂ የሚታየውን ባንመለከት፤ ቀላል የሆነ የጊዜው መከራችን የክብርን የዘላለም ብዛት ከሁሉ መጠን ይልቅ ያደርጋልናል፤ የሚታየው የጊዜው ነውና፤ የማይታየው ግን የዘላለም ነው» (2ኛ ቆሮ. 4:16-18)።

28ኛ ጥያቄ፤ ራእይ 7:9-17 አንብብ። ሀ) ትዕይንቱን በአእምሮህ ሣለው። ይህ ራእይ በልብህ ምን ዓይነት ስሜት ይፈጥራል? የሐንስ በዚያ ስሜት ምን ዓይነት መልእክት ለማስተላለፍ የሞከረ ይመስልሃል? ለ) እጅግ ብዙዎቹ ሰዎች እነማን ናቸው? (ራእይ 7:9፤ 14)። ሐ) የት ነበሩ? መ) አለባበሳቸው እንዴት ነበር? (ራእይ 7:9፤ 14)። ሠ) እነዚህ ሰዎች ምን ያደርጋሉ? (ራእይ 7:15)። ረ) የሚደሰቱባቸው በረከቶች ምንድን ናቸው? (ራእይ 7:15-17)። ሰ) በዙፋኑ ዙሪያ ከእነዚህ ሌላ ማን ነበር? (ራእይ 7:11)። ምን ያደርጉ ነበር? ሸ) የዚህን ምዕራፍ ሁለት መዝሙሮች፤ በትምህርት 15 በጀመርኸው ሠንጠረዥ ውስጥ አስፍር።

1. በርካታ ሕዝብ በሰማይ በዙፋኑ ፊት (7:9-10)

በምድር ላይ የ144,000ዎቹን መታተም ከተመለከተ በኋላ፤ የዮሐንስ ራእይ በሰማይ ወዳለው የእግዚአብሔር ዙፋን ይመለሳል። ምንም እንኳ የዮሐንስ ከዚህ በፊት ፍጥረት ሁሉ እግዚአብሔርንና በጉን ኢየሱስን እንደሚያመሰግን የመሰከረ ቢሆንም (ራእይ 5)፤ ስለ እነዚህ እጅግ በርካታ ሕዝቦች ግን አልመሰከረም ነበር። አሁን ግን የዮሐንስ ጎልቶ-መሰፍርት የሌላቸው ሰዎች በእግዚአብሔር አብ ዙፋንና በበጉ ፊት ሲቆሙ ተመለከተ። እነዚህ ሰዎች እንዴት እንደተገለጹ ልብ በል።

ሀ. እጅግ ከመብዛታቸው የተነሣ ሊቆጠሩ አይችሉም ነበር።

ለ. ከሁሉም ሕዝብ፤ ነገድ፤ ወገንና ቋንቋ የመጡ ነበሩ - የዮሐንስ ከሰው ልጅ ሁሉ የሚመጡትን ተወካዮች ለማመልከት ሲል፤ ይህንኑ አገላለጽ በተደጋጋሚ ይጠቀምበታል (ራእይ 5:9፤ 11:9፤ 13:7፤ 14:6፤ 7:15)። ኢየሱስ ፍጻሜው ከመድረሱ በፊት፤ ወንጌሉ ለሁሉም ሕዝብ እንደሚሰበክ ተስፋ ሰጥቷል (ማቴ. 24:14)። በዚህም ስፍራ የምንመለከተው የዚያን የተስፋ ቃል ፍጻሜ ነው። ፍጻሜው ከመድረሱ በፊት፤ የኢየሱስ ወንጌል ከአንደኛው የምድር ጫፍ ወደ ሌላኛው ይዳረሳል። አንድም ነገድ እንኳ አይጎድልም፤ ይልቁንም፤ በምድር ከሚገኙ ነገዶች ሁሉ ተወካዮቻቸው በሰማይ ይኖራሉ።

ሐ. በዙፋኑና በበጉ ፊት ይቆሙ ነበር - ይህ የክብርና ተቀባይነት የማግኘት ስፍራ ነው። ሁላቸውም እውነተኛና ታማኝ የእግዚአብሔር አገልጋዮች ናቸው። ከእግዚአብሔር ዘንድ ሙሉ ተቀባይነት ያገኙ ሲሆን፤ እግዚአብሔር ባለበት ስፍራ ያመልኩ ነበር።

ይህ በሰማይ በእግዚአብሔርና በበጉ ፊት ሲያመልክ የታየ የመጨረሻው አዲስ ቡድን ነው። አሁን የአምላኪዎች ቡድን አብቅቷል - እጅግ ከበረቱ

መላእክት አንሥቶ እስከ ክርስቲያኖች ሁሉ ድረስ፤ ሁላቸውም በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት ተወክለዋል።

መ. ነጫጭ ልብሶች ለብሰው ነበር - እነዚህ ነጫጭ ልብሶች ሁለት ነገሮችን ያመለክታሉ፡- በመጀመሪያ፤ ስለ ንጽሕናና ጽድቅ ይናገራሉ። በኋላ ልብሳቸው የነጻው በበጉ ደም በመታጠባቸው እንደሆነ ተገልጾአልና (ፊእይ 7:14)። ይህ ያልተለመደ ተምሳሌት ነው። ደም የነካው ነገር ወደ ቀይነት ይለወጣል፤ የክርስቶስ ደም ግን በኃጢአት የተጨማለቀውን ሕይወታችንን በማንጸት ያጸዳዋል። እነዚህ ሰዎች በዙፋኑ ፊት ሊቆሙ የቻሉበት ብቸኛው ምክንያት፤ የክርስቶስ ደም ኃጢአታቸውን ሁሉ አጥቦ ስላስወገደውና የኢየሱስን ጽድቅ ስለተጎናጸፉ ነው። «የበጉ ደም» የሚለው የኢየሱስን ሞት የሚያመለክት የአይሁዶች አገላለጽ ነው።

29ኛ ጥያቄ፤ ሀ) ይህ ተምሳሌት ለእኛም ጭምር እውነት የሚሆነው እንዴት ነው? ለ) ሰዎች በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን ለማትረፍ የሚያደርጉአቸው ሌሎች ነገሮች ምንድን ናቸው?

ሁለተኛ፤ ነጭ የድል-ነሺዎችና በጠላቶቻቸው ላይ አሸናፊነትን የተቀዳጁ ሰዎች ምልክት ነው። በእግዚአብሔር ፊት የቆሙ ሰዎች የምድር ላይ ሕይወታቸውን በድል-ነሺነት ደምድመዋል። ኃጢአት በላያቸው ላይ እንዲነግሥ አልፈቀዱም። ዓለም ስለ ኢየሱስ የነበራቸውን ምስክርነት እንድታሳጣቸውና ሰይጣንም እምነታቸውን እንዲያጠፋ አልፈቀዱም ነበር።

ሠ. የዘንባባ ዝንጣፊዎችን ይዘዋል - ይህ የአይሁድ በዓላት አካባቢ ሀኪም ነበር። በፋሲካ፤ በመገናኛ ድንኳን በዓል (ዘሌ. 23:40)፤ እንዲሁም በሌሎችም በዓላት ጊዜ የዘንባባ ዝንጣፊዎችን ይጠቀሙባቸው ነበር። በተጨማሪም፤ የዘንባባ ዝንጣፊዎች የድል ምልክቶች ሲሆኑ፤ ሰዎች በጠላቶቻቸው ላይ ድል ሲነሡ፤ በተለይም አሸናፊው መሪ ወይም ንጉሥ ወደ ከተማ በሚገባበት ጊዜ የዘንባባ ዝንጣፊዎችን በማወዛወዝ ይቀበሉት ነበር (ዮሐ. 12:13)። በፊእይ 7 የሚገኙ ሕዝቦች ኢየሱስን ማምለክና ማክበር ብቻ ሳይሆን፤ እነርሱም በአሸናፊነት በዙፋኑ ፊት ቆመው ነበር።

ረ. እግዚአብሔር አብንና ያዳናቸውን በጉን ያመልኩ ነበር - አሁንም በእግዚአብሔር አብና በበጉ መካከል የቀረበ ግንኙነት እናያለን። ሁለቱም በባሕርያቸው ብቻ ሳይሆን፤ የእግዚአብሔርን ልጆች በማዳኑ በኩልም እኩል ተግባራት ፈጽመው ነበር። «ደጎንነት» የሚለው ቃል ሁለት ነገሮችን ሊያመለክት ይችላል። መንፈሳዊ ደኅንነታቸውንና በምድር ላይ ይጋፈጡ ከነበሩዋቸው መከፈዎች ሁሉ መዳናቸውን ወይም መትረፋቸውን ሊያመለክት ይችላል (2ኛ ቆሮ. 6:6፤ ኢሳ. 49:8)። ምናልባት በዚህ ስፍራ የተላለፈው ሁለቱም አሳብ ይሆን ይሆናል።

እነዚህ የበርካታ ሕዝብ አካላት እነማን ናቸው? በ144,000ዎቹ እንደነበረው፤ በእነዚህም በበርካታ ሕዝቦች የማንነት ጥያቄ ላይ ከፍተኛ ሙግት ተካሂዷል። አራት ዓበይት አሳቦች አሉ፡-

ሀ. 144,000ዎቹንና እጅግ በርካታዎቹን ሕዝቦች እንደተለያዩ ቡድኖች የሚመለከቱ፡-

1. 144,000ዎቹ በታላቁ መከራ ወቅት የዳኑትን አይሁዶች ሲያመለክቱ፤ በርካታዎቹ ሕዝቦች በዚያን ጊዜ ከወገን ሁሉ የሚድኑትን ክርስቲያኖች ያሳያሉ። ይህንን አመለካከት የሚይዙ ሰዎች፤ የ144,000ዎቹ ቁጥር ውስን ሲሆን፤ ሁለተኛው ጭፍራ ግን የማይቆጠርና የማይወሰን እንደሆነ ይናገራሉ። ስለሆነም፤ ሁለት የተለያዩ ቡድኖች እንዳሉ ያስተምራሉ።
2. ራእይ 7:1-8 ቤተ ክርስቲያን ወደ ሰማይ ከመነጠቋ ጥቂት ቀደም ብለው ወደ ኢየሱስ የተመለሱትን የምርጥ አይሁዶች ቁጥር ያሳያል። እነዚህም በታላቁ መከራ ጊዜ፤ ወንጌሉን ለዓለም የሚያደርሱ አይሁዳዊ ወንጌላውያን ይሆናሉ። እጅግ ብዙዎቹ ሕዝቦች በታላቁ መከራ ጊዜ ወደ ጌታ የመጡ አይሁዶችና አሕዛቦች ናቸው።
3. የቤተ ክርስቲያን ንጥቀት የሚከናወነው በታላቁ መከራ ፍጻሜ ላይ እንደሆነ የሚያምኑ አንዳንድ ክርስቲያኖች አሉ። እነዚህ ወገኖች 144,000ዎቹ በታላቁ መከራ ውስጥ ተጠብቀው ያለፉ የአይሁድ ቅሬታዎች ስለመሆናቸው ያምናሉ። እነርሱም ከንጥቀት በፊት ወደ ክርስትና የተመለሱ ከመሆናቸውም፤ ኢየሱስ በዳግም ምጽአቱ ወቅት ለሺህ ዓመት የሚነግሥበት የዳዊት አይሁዳዊ መንግሥት ዜጎች እንደሚሆኑ ነው። በርካታ ሕዝቦች የተባሉት ግን በታላቁ መከራ ዘመን በእምነታቸው ጸንተው የሚቆዩት የአሕዛብ ወገኖች ናቸው።

ለ. 144,000ዎቹና እጅግ በርካታዎቹ ሕዝቦች ልዩነት የሌለባቸው ናቸው የሚሉ፡-

በአብዛኛው ሕዝብ ዘንድ ተቀባይነት ያለው ይህ አመለካከት ነው። እንደዚህ አመለካከት ደጋፊዎች እምነት፤ ዮሐንስ በራእይ 7:1-8 ውስጥ በተምሳሌታዊ ገለጻ ያቀረበው ማናቸውም የእግዚአብሔር ሕዝቦች እንደሚታተሙና በአንድነትም እንደሚሰባሰቡ ነው። በተጨማሪም በ7:8-17 በጉልህ የተመለከተው ይህ ቡድን በዓለም ከሚገኙት ወገኖች ሁሉ የተውጣጣ ስለሚሆኑ ነው። የዚህ አስተሳሰብ አራማጆች አቋማቸውን በማጠናከር እንዳውም ዮሐንስ በራእይ 7:1-8 ማንንም እንዳላየና የ144,000ዎቹን መታተም የሚያመለክተውን ተምሳሌታዊ ቁጥር ብቻ እንደሰማ ይናገራሉ። በራእይ 7:9-17 ግን፤ ዮሐንስ ያንኑ ቡድን እንደገና ይመለከታል። በዚህ ጊዜ ትኩረት የተሰጠው ምን ያህል አማኞች እንዳሉና በምድር ላይ የሚገኘው ሕዝብ ሁሉ እንደተወከለ ነው። የዮሐንስ እይታ ወደ ታላቁ መከራ ፍጻሜ እንደተሻገረና በሰማይ አይሁዶችና አሕዛቦች

የሚገኙበትን የከበሩ ቅዱሳን እንደተመለከተ ያስተምራሉ፤ በመከራው ጊዜ ካለፉባቸው ሻካራ ልምምዶች ሁሉ ፋታ አግኝተው እግዚአብሔርን ሲያመልኩና ሲያገለግሉ ይታያሉ።

ምንም እንኳን የዚህ ቡድን ማንነት ግልጽ ባይሆንም ዓቢይ ትምህርት ግን የሚያዳግት አይሆንም፤ ዮሐንስ ሁለት ዓበይት እውነቶችን አጉልተዎታል። በመጀመሪያ፤ ቤተ ክርስቲያን በትግል ሜዳ ላይ የምትንከላውስ አናሳ ማኅበረሰብ ሆኖ አትቀርም-ትሰፋለች- ታድግማለች። ከሁሉም ነገሮችና ሕዝቦች አባላቶቿ እስኪወከሉ ድረስ፤ በምድር ሁሉ ትሰራሜለች።

30ኛ ጥያቄ፤ ሀ) በኢትዮጵያ ክርስቲያኖች እንደሌሉባቸው የምታውቃቸውን ነገሮች ስም ዘርዝር። ለ) አንድ ቀን በዚያ ስፍራ ክርስቲያኖች እንደሚኖሩ፤ ይህ ጥቅስ ምን ያስተምረናል? ሐ) እንደ ግለሰብና እንደ ቤተ ክርስቲያን፤ ለእነዚህ ወንጌል ላልደረሰባቸው ሰዎች ጋላፊነትህ ምንድን ነው?

ሁለተኛ፤ ምንም እንኳን ክርስቲያኖች በምድር ላይ ከፍተኛ ችግሮች ቢጋረጡባቸውና ከተለያዩ የሰይጣን አውሬዎች ጋር ቢዋጉም፤ ለእምነታችን ብንሞትና በረሃብና በመቅሰፍት ብንጎዳም፤ የመንግሥተ ሰማይ ዋስትና አለን። በመንግሥተ ሰማይ ችግሮችን ፈጽሞ አናስባቸውም። በመንግሥተ ሰማይ የጠላታችን ደብዛው ይጠፋል። በመንግሥተ ሰማይ እግዚአብሔርና አፍቃሪዎችን የታረደው በግ ባሉበት እንሆናለን።

2. የመላእክት አምልኮ (7:11-12)

በራእይ 4 እና 5 እንደተመለከትነው፤ ሁል ጊዜም አንደኛው የእግዚአብሔር ፍጥረት ቡድን የሚያቀርበው አምልኮ ወደ ሌሎቹ የእግዚአብሔር ፍጥረታት አምልኮ ያመራል። እነዚህ በርካታ ሕዝቦች እግዚአብሔርን ባመለኩ ጊዜ፤ ወዲያው መላእክት፤ ሽማግሌዎችና እንስሳት እግዚአብሔርን በማምለኩ ተግባር ተባባሪዎች ሆኑ። ራሳቸውን ዝቅ አድርገው በዙፋኑ ፊት ወደቁ። እግዚአብሔር ምስጋናና አምልኮ የሚገባው አምላክ እንደሆነ እነዚህ የከበሩ ቅዱሳን ባቀረቡት አሳብ ስለተሰማሙ፤ ሁለት ጊዜ «አሜን!» አሉ። እንደ ሰዎች የደኅንነትን እውነታ ላይለማመዱ ቢችሉም፤ እግዚአብሔር በሺህ ዓመታት ለሚቆጠሩ ጊዜያት ሰዎችን የማዳን ሥራውን ሲያከናውን ይመለከቱ ነበር (1ኛ ቆሮ. 4:9፤ 1ኛ ጴጥ. 1:12)። ከእነዚያ በርካታ ሕዝብ አንደኛው ወደ ክርስቶስ በመጣ ቁጥር ሐሜት ሲያደርጉ ነበር (ሉቃ. 15:10)። አሁንም የእግዚአብሔርን ሰባት (የፍጹምነት ተምሳሌት) ባሕርያት በማስታወስ በዙፋኑ ላይ ያለውን አመለካከት።

3. በዙፋኑ ፊት ስለሚገኙ በርካታ ሕዝብ የቀረበ ተጨማሪ ገለጻ (7:13-17)።

ከ24ቱ ሽማግሌዎች አንዱ ወደ ዮሐንስ ቀረብ አለና የእነዚህን በርካታ ሕዝቦች ማንነት ያውቅ እንደሆነ ጠየቀው። ዮሐንስ ግን ማንነታቸውን አላወቀም ነበርና ሽማግሌው ትርጉማቸውን ያብራራለት ጀመር።

ሀ. ከታላቁ መከራ የመጡ ናቸው - «ታላቅ መከራ» የሚለው ሐረግ ክርስቲያኖችን አከራከሮአቸዋል። «ታላቅ መከራ» የሚባል ውስን ክፍለ-ጊዜ

እንዳለ የማያምኑ በርካታ ክርስቲያኖች አሉ። እነዚህ ወገኖች፣ ወደ መጨረሻው አካባቢ፣ ልክ ኢየሱስ ከመመለሱ ቀደም ብሎ ከፋት ይበራከትና ክርስቲያኖች የበለጠ ተቃውሞና ስደት እንደሚያጋጥማቸው ያምናሉ። ይሁንና፣ ይህ የተወሰነ የሰባት ዓመታት ጊዜ እንዳልሆነ ያምናሉ።

ሌሎችም ደግሞ ወደዚህ ጥቅስ በማመልከት፣ መጽሐፍ ቅዱስ ታላቁ መከራ የሚባል የተወሰነ ጊዜ እንዳለ ስለመናገሩ እርግጠኞች ሆነው ይከራከራሉ። በግሪኩ ታላቁ መከራ የሚባል የተወሰነ የጊዜ ገደብ እንደሚመጣ ከዓውደ-ንባቡ ግልጽ ነው። ምንም እንኳ ይህ የጊዜ ገደብ በትክክል 7 ዓመታት እንደሆነ ባያምኑም፣ ታላቁ መከራ የሚባል የተወሰነ ጊዜ እንደሚመጣ ያምናሉ።

መከራ የሚለው ቃል በአዲስ ኪዳን ውስት ሦስት የተወሰኑ ትርጉሞች አሉት፡-

1) በየትኛውም ዘመን ቢኖር በክርስቲያን ላይ የሚደርሱ የተለመዱ መከራዎች (ዮሐ. 16:33፤ ዮሐዋ. 14:22፤ ሮሜ 5:3)።

2) ኢየሱስ ከመመለሱ ጥቂት ቀደም ብሎ በክርስቲያኖች ሁሉ ላይ የሚደርሰው የከፋ መከራና ስደት (ዳን. 12:13 ማቴ. 24:21)። «የጥፋት ሰው» (2ኛ ተሰ. 2 ከቁጥር 3 ጀምሮ) በሆነው በሐሳዊ-መሢሕ ሥራ ተጠቅሞ፣ ሰይጣን የእግዚአብሔርን ልጆች ለማጥፋት የመጨረሻ ጥረት ያደርጋል።

3) የእግዚአብሔር ፍርድ በተለይ በማያምኑ ሰዎች ላይ የሚወርድበት ጊዜ - ይህም «የቆጣ ቀን» (ራእይ 6:17) ወይም «የፈተና ሰዓት» (ራእይ 3:10) የተባለ ሲሆን፣ የመለኮትና የጽዋ ፍርዶች በምድር ላይ ሲወርዱ የሚታይ ነው።

በይበልጥም በሁለተኛና በሦስተኛ ደረጃ ላይ የሰፈሩት ያላቸው መከራዎች በአንድ ጊዜ የሚፈጸሙ ይመስላል። ለክርስቲያኖች፣ ከፍተኛ ሥቃይና ስደት የሚቀበሉበት ጊዜ ይሆናል። ለማያምኑ ሰዎች፣ የተፈጥሮ አደጋዎችን በመጠቀም (ጦርነት፣ ረሃብ፣ ርዕደ-ምድር) እግዚአብሔር ፍርዱን የሚያፈለበት ጊዜ ይሆናል።

«የወጡ» የሚለው ቃል ከፈተናው ጊዜ እንደተረፉ ወይም ለእግዚአብሔር ታማኝ በመሆን በመከራው እንደዳኑና ከመንፈሳዊ ሞት እንዳመለጡ በግልጽ አያሳይም። እንዲሁም፣ ከታላቁ መከራ የወጡ ሁሉ ለእምነታቸው መሞት አለመሞታቸው በግልጽ አልተመለከተም። ሌሎችም የራእይ መጽሐፍ ጥቅሶች ይህንን የሚያመለክቱ ይመስላል (6:9-11)።

ለ. ልብሳቸውን በክርስቶስ ደም አጥበው ስላነጹ ንጹሐን ናቸው።

ሐ. እግዚአብሔር ባለበት ይኖራሉ - እግዚአብሔር ሙሉ ለሙሉ ተቀብሎአቸው፣ በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት ይቆማሉ።

መ. ቀንና ማታ እግዚአብሔርን ያገለግላሉ። ክርስቲያኖች እግዚአብሔርን የማገልገል ተግባር ስለሚያከናውኑ፣ በሰማይ ሥራ-ፈቶች አይሆኑም። ይሁንና፣ እንዴት እግዚአብሔርን እንደሚያገለግሉ በትክክል

አልተገለጸም። (ማስታወሻ - የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ «ያመለኩታል» ይላል፤ ይሁንና፤ የተሻለው አተረጓጎም ያገለግሉታል የሚለው ነው።) አገልግሎት አምልኮንና ምስጋናን ቢያካትትም፤ ከዚህም የበለጠ ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር በዚያ ስለሚገኝ፤ ሰማይ «መቅደስ» ተብሏል። ይህ በሕንፃ የተገነባውን ቤተ መቅደስ የሚያመለክት አይደለም - በሰማይ የሕንፃ ቤተ መቅደስ የለምና (ራእይ 21:22)።

ሠ. እግዚአብሔር ድንኳኑን በእነርሱ ላይ ይዘረጋዋል። (የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ «በዙፋኑም ላይ የተቀመጠው በእነርሱ ላይ ያድርባቸዋል» ይላል)። ለቀደሙት ክርስቲያኖች፤ ይህ ጥቅስ በበረሃው ውስጥ የነበረውን የመገናኛ ድንኳን ሳያሳስባቸው አይቀርም። የእግዚአብሔር ህልውና በእስራኤላውያን መካከል የነበረው በዚያ ነበር። የእስራኤላውያንን ካምፕ፤ አይሁዶች «ሸኮና ክብር» በሚሉት ልዩ ክብር በመሙላት ይመራቸውና ይጠብቃቸው ነበር (ዘጺ 40:34-38፤ 1ኛ ነገሥ. 8:10-11)። በሰማይ፤ ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር ፍጹም ጥበቃ ሥር ያድራሉ።

ረ. ከቶውንም ዳግም አይሠቃዩም - የሐንስ ለክርስቲያኖች የቀድሞው ሕይወት ምን ይመስል እንደነበር በመግለጽ ከሰማያዊው ጋር ያነጻጽራል። በምድር ላይ፤ ክርስቲያኖች ብዙውን ጊዜ ድሆች፤ የተራቡ፤ የተጠሙና የሚሠቃዩ ሕዝቦች ናቸው። በሰማይ ግን፤ ከቶውንም አይራቡም፤ አይጠሙም፤ የፀሐይም ትኩሳት ዳግም አይፈጃቸውም (ኢሳ. 49:10፤ 25:8)።

ሰ. በጉ እረኞቻው ይሆናል - ይህ ልዩ ተምሳሌት ነው። ብዙውን ጊዜ በግ በእረኛ የሚሰማራ እንስሳ ነው። ኢየሱስ ግን በግም እረኛም ነው። እርሱ በጭፍራው መካከል ለሚቆሙት ሙሉ ሕይወቱን እንደ ቤዛ ወይም መሥዋዕት አድርጎ የሰጠ በግ ነው። ለዚህም ነው ከማንኛውም ግድፈት ነጽተው፤ ነጭ ልብስ የለበሱት። እንዲሁም፤ ኢየሱስ እረኞችን ነው። ለሚያስፈልገን ነገር ሁሉ እርሱ ያስብልናል (ዮሐ. 10:1-10፤ ዕብ. 13:20-21፤ 1ኛ ጴጥ. 2:2-5)። «የሕይወት ውጋ ምንጭ» የሚለው ሥጋዊና መንፈሳዊ ጉድለቶቻችን ሁሉ በእርሱ እንደሚሞሉ ያሳያል። በመሆኑም፤ ያን ጊዜ ለእግዚአብሔር ያለን ጥማት ሁሉ ይረካል (ማቴ. 5:6)።

ሸ. እግዚአብሔር እንባዎችን ሁሉ ያብሳል - አሁንም በእግዚአብሔር አብና በበጉ ሥራ መካከል ያለውን የቀረበ ግንኙነት ተመልከት። እነዚህ ጥቅሶች ሁለቱም ከመከራው ወጥተው ለመጡት ሰዎች ያላቸውን ታላቅ ፍቅር ያሳያሉ። በዚህ ስፍራ፤ እግዚአብሔር አብ መሐረብ ይዞ ከአንዱ ወደ ሌላው ሰው እያለፈ እንባዎቻቸውን እንደሚጠርግ ሆኖ ተገልጽሏል። እግዚአብሔር ሥቃያቸውን ማስወገድ ብቻ ሳይሆን፤ ዳሩ ግን የእነዚያንም ሥቃዮች ትውስታም ያጠፋል። ስለ ምድራዊ ሕይወታቸው በምሬት አያስቡም፤ ላለፉትም ጊዜያት አያነቡም። ያለፈው ሁሉ ስለተዘነጋ፤ ከእግዚአብሔር ጋር በቅርብ ኅብረት ሐሄት ወደሚያደርጉበት ወደ ዘላለማዊ ደስታ አቅንተው ሊመለከቱ ይችላሉ።

ይህ ብዙ ሕዝቦች የሚገኙበት ቡድን፤ ምንም እንኳ በታላቁ መከራ ወቅት የሚድኑትን የተወሰኑ ክፍሎች ሊያመለክት ቢችልም የእኛም

ተምሳሌት ነው። እኛም አንድ ቀን በእግዚአብሔር መቅደስ፣ በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት እንቆማለን። በዚያን ጊዜ መከራዎቻችን ሁሉ ያከትማሉ። እኛም እግዚአብሔርን እናገለግላለን። በጉ እረኞችን ይሆንንና፣ እግዚአብሔር በምድር ላይ ባለን ሕይወት የምንረጫቸውን እንባዎች ይጠርግልናል።

31ኛ ጥያቄ፤ ሀ) አሁን መንግሥተ ሰማይን እንዴት እንደምትናፍቅ ግለጽ። ለ) ብዙዎቹ ክርስቲያኖች ስለ መንግሥተ ሰማይ የማያስቡ የሚመስሉት ለምንድን ነው? ሐ) በዙፋኑ ፊት በምትቆምበት ጊዜ ለምታገኘው ደስታ እግዚአብሔርን አመስግን። በዚያ ስፍራ እንድትገኝ ስላስቻለህ ደኅንነት አመስግነው።

32ኛ ጥያቄ፤ ሀ) ወንጌሉን ለእያንዳንዱ ወገንና ሕዝብ ለማዳረስ፣ ምን እያደረግህ ነው? ለ) ቤተ ክርስቲያንህስ ምን እያደረገች ነው? ሐ) 144,000ዎቹ ማንን እንደሚያመለክቱ ስላለው እምነት፣ አንድን የይሖዋ ምስክር ሐማኝ ጠይቅ። ለዚህ ሰው ስለ 144,000ዎቹ ምን ምላሽ ትሰጠዋለህ? መ) በቂ እምነት ካለን ከሕመማችን እንድናለን - ከችግሮቻችን እንተርፋለን ለሚሉ ሰዎች፣ ምን ምላሽ ትሰጣለህ?

ራእይ 7 እጅግ ከሚያበራቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ምዕራፎች አንዱ ነው። እግዚአብሔር ለዮሐንስ ዛሬ የሚያበረታቱንን ሁለት እውነቶች ሰጥቶታል፡- በመጀመሪያ፣ ዮሐንስ አንድ መልአክ 144,000 ሰዎችን ሲያትም ተመለከተ። ምናልባት ይህ የመጀመሪያው ራእይ፣ በመጨረሻው ዘመን እግዚአብሔር በእርሱ የሚያምኑና በታላቁ መከራ ጊዜ ወንጌሉን የሚያስራጩ 144,000 አይሁዶች እንደሚመርጥ የሚያስተምረን ይሆናል። ይሁንና፣ እኛም እንደ እነርሱው ስለታተምን፣ ይህ ምንባብ ዛሬ ለእኛ ዳግም ዋስትና ይሰጠናል። ከዓለም ውስጥ መርጠናል፤ መንፈስ ቅዱስን ሰጥቶናል። እንዲሁም ማኅተሙ ስለማያቋርጥ ስለ እንክብካቤው፣ ስለ ጥበቃውና በመጨረሻው መንግሥተ ሰማይን ስለ መውረሳችን ዋስትና ይሰጠናል።

በሁለተኛው የምዕራፍ 7 ራእይ፣ ዮሐንስ በሰማይ አምልኮ የሚፈጽሙትን በርካታ ሕዝቦች ያሳየናል። ምንም እንኳ ይህ ራእይ በመጨረሻው ዘመን ከሁሉም የዓለም ሕዝቦች አምነው የሚድኑትን በርካታ ሕዝቦች ሊያመለክት ቢችልም፣ ይኼም የእኛ ተምሳሌት ነው። አንድ ቀን በሚሊዮን የሚቆጠሩ ክርስቲያኖች፣ በእግዚአብሔር ፊት ይቆማሉ። በዚያን ጊዜ የቀደመው ኃዘናቸው ሁሉ ተዘንግቶ፣ ለዘላለም በተባረከው የእግዚአብሔር ህልውና ሐሤት ያደርጋሉ።

አምስተኛ ቁጥጌ - የዚህን ሳምንት ትምህርት ክልስና ለሳምንታዊ ስብሰባ ዝግጅት ይረዳህ ዘንድ የውይይት ጥያቄዎችን ተመልከት።

ሳምንታዊ ስብሰባ

1. የአዎልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. የትምህርቱ ክለሳ
4. የውይይት ጊዜ፦

ሀ. 1) በመጨረሻው ዘመን የሚፈጸሙትን ነገሮች ዘርዝር። በቅደም ተከተል አስቀምጣቸው። 2) ዛሬ በዓለም ውስጥ የምናያቸው ነገሮች፤ ኢየሱስ በየትኛውም ጊዜ ሊመጣ እንደሚችል ለቤተ ክርስቲያን የሚያመለክቱት እንዴት ነው?

ለ. 1) ስድስቱን የማኅተም ፍርዶች ዘርዝር። 2) ከእነዚህ የማኅተም ፍርዶች የምንማራቸው መንፈሳዊ ትምህርቶች ምንድን ናቸው? 3) እነዚህ ስድስት የማኅተም ፍርዶች ስለ መጨረሻው ዘመን ባህርይ ምን ያስተምሩናል? 4) ከእነዚህ ፍርዶች እግዚአብሔር ከዓለም ጋር ስላለው ግንኙነት ምን እንማራለን?

ሐ. 1) በአምስተኛው ማኅተም የተላለፈው ፍርድ ምንድን ነው? 2) የመከራ ዘመን ከክርስቲያን ጋር ስላለው ግንኙነት ምን እንማራለን? 3) ብዙ ክርስቲያኖች በክርስቲያን ላይ መከራ እንደማይመጣ የሚያስተምሩት ለምንድን ነው? 4) ሆኖም አምስተኛው ማኅተምና ለፍር ቁጥር የሌላቸው ሕዝቦች፤ እንዲህ ዓይነቱን ትምህርት ፋርሽ የሚያደርጉት እንዴት ነው?

መ. 1) በራእይ ምዕራፍ 7 ውስጥ የሚገኙ ሁለት ዓበይት ራእዮች የትኞቹ ናቸው? 2) ለእያንዳንዱ ራእይ የቀረቡትን የተለያዩ አተረጓጎሞች ዘርዝር። 3) የትኛው አተረጓጎም ከሁሉም የሚሻል ይመስልሃል? ለምን?

ሠ. 1) የመንፈስ ቅዱስንና የመጨረሻውን ዘመን ማኅተም አንድነትና ልዩነት አነጻጽር። 2) የመንፈስ ቅዱስ ማኅተም ምንድን ነው? ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ህልውናው የሚታየው እንዴት ነው? 3) የ144,000ዎቹ መታተም፤ ዛሬ እግዚአብሔር ከክርስቲያኖች ጋር ስላለው ግንኙነት ምን ያስተምረናል?

ረ. 1) በዮሐንስ ራእይ ውስጥ ምዕራፍ 7 ሁለተኛ ራእይ የተመለከቱትን የሰማይ ልዩ ልዩ መግለጫዎች ዘርዝር። 2) እነዚህ መግለጫዎች ክርስቲያኖች በምድራዊ የምንና ጉዞአቸው ወደ ሰማይ ለመድረስ የሚያበረታቱአቸው እንዴት ነው? 3) መንግሥተ ሰማይ ምን እንደምትመስል ለቤተ ክርስቲያን ሀሳባት ልታስተምር የምትችልባቸውን መንገዶች ዘርዝር።

5. ጸሎት።